

У начальника ТОВА - новий заступник

■ 19 вересня на нараді з головами територіальних громад Тернопільщини Вячеслав Негода представив нового заступника - Володимира Василенка. Він координуватиме напрями у сферах соціального захисту, охорони здоров'я, захисту прав дітей, молоді та спорту.

Хоча розмови про нового чиновника велися в тернопільському політикумі давно, лише 18 вересня уряд погодив кандидатуру Володимира

Василенка на посаду заступника голови Тернопільської обласної військової адміністрації, а наступного дня новий заступник приступив до виконання своїх обов'язків.

А вже 21 вересня взяв участь в обласному заході "Відкриття пластового року 2025".

До цього призначення Володимир Василенко обіймав посаду заступника міністра соціальної політики України, а перед тим був заступником голови Полтавської обласної військової адміністрації, де відповідав, зокрема, за напрямок підтримки ВПО, людей з інвалідністю та ветеранів.

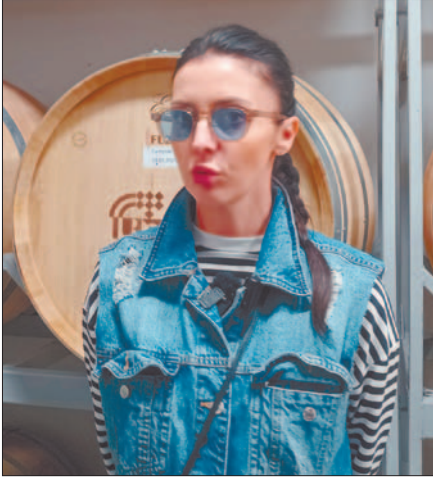
«Татове вино» з власного винограднику

Виноград у Васильківцях зростає поряд з трояндами. Як писав Максим Рильський, троянди й виноград - красиве та корисне. Як з'ясувалося, це справді так, ці дві культури доповнюють одне одного у досягненні здорового та багатого врожаю. Мета торгівельної марки Fathers Wine - змінити ставлення українців до національного вина шляхом активного розвитку винної культури не лише на рівні регіону, а й всієї України.

У 2019 році виноробня отримала ліцензію та офіційно вийшла на український ринок, ставши першою виноробнею на Тернопільщині з унікальними сортами.

З 2021 року почали експортувати вино з Гусятина в Естонію, Грузію та Японію. Торік - у Швецію та США. Відвідини ФГ "Татове вино" відбулися у рамках престуру "Крафт, що тримає Україну: Тернопільщина, яка працює на Перемогу", організованого обласною військовою адміністрацією. Загалом на Тернопільщині активно працюють 20 крафтових виробників у різних напрямках: бджільництво, молочна продукція та різноманітні сири, вина та пиво; виробництва та заготівля ягід, трав, чагарників; чайні набори, сублимована їжа, сушені ягоди, квіти та трави.

Завдяки цим виробництвам в області створено понад 100 постійних робочих місць. Підприємствами та сільсько-

господарськими кооперативами-крафтовиками вироблено продукції та надано послуг на суму 1,8 млн грн для понад 200 членів кооперативів.

Тернопільська обласна військова адміністрація організувала престур, щоб показати, як у воєнний час громади підтримують локальну економіку через крафтові виробництва.

Галина ВАНДЗЕЛЯК

■ Оксана Буячок з рідними та однодумцями вирощує виноградники на Гусятинщині на понад 6 гектарах. І як результат - об'єм виробництва вина у Гусятині становить 55 тисяч пляшок на рік.

«Семеро козенят»: гарна казка, чи щоденна праця?

■ На Бучаччині на сироварні, де створюють унікальні крафтові сири, цікаво і смачно буде кожному. Але спочатку варто зайти на ферму, де оселилася аж тисяча кізочок-годувальниць, з молока від яких умілі працівники виготовляють дуже смачну продукцію. Вона уже завоювала не лише ринки Бучача, Тернополя та області, а й усієї України, у планах - вихід на міжнародний ринок.

Популяризують рідне місто Бучач

У рамках престуру "Крафт, що тримає Україну: Тернопільщина, яка працює на Перемогу", організованого обласною військовою адміністрацією, журналісти області побували у ФГ "Дністрянські зорі" на сироварні торгівельної марки "Семеро козенят". У Бучачі на сирному підприємстві уже п'ятий рік виготовляють унікальні крафтові сири. "Наша мета - створювати якісну продукцію та популяризувати рідне місто Бучач, де я народилася і живу, - розповіла засновниця бренду "Се-

меро козенят" Лілія Прокіпчук. - Ми не лише виробляємо молоко, а з нього - сири, серед яких "Ексклюзив", "Бучацька фунтіна", "Бучацький трюфель", "Преміум", а й організуємо екскурсії для дітей і дорослих. Щороку сироварня виробляє понад 6 тонн крафтових сирів.

Молоко з... музикою

Секрет якості сирів - у потужній, доглянутій фермі, яку облюбували дві породи дійних кіз і де пра-

цюють, як і на сироварні, досвідчені працівники. Щодня козина ферма дає понад три тонни молока. А для підвищення продуктивності кіз тут використовують музику, що заспокоює тварин і збільшує надой. На запитання до Лілії Прокіпчук, яку музику слухають її кізоньки, вона відповіла лаконічно та переконливо - українську. До речі, звучання музики є приємним не лише для кіз, а й для працівників.

Також тутешні кізочки дуже люблять фотографуватися, побачивши відвідувачів, вони починають позувати і залюбки споживають кукурудзяні палички.

За словами менеджера зі збуту Яни Птиці, завдяки унікальним технологіям і злагодженій команді сироварня здобула репутацію надійного виробника. Деякі сорти сирів, створені торгівельною маркою "Семеро козенят", не мають аналогів у світі. Тут виготовляють 32 види сирів з різними термінами дозрівання, з різними смаками. Обсяги виробництва становлять 1,5 тонни молока на добу, а виробництва крафтових сирів - понад тисячу

24 вересня - сильна хмарність, вдень невеликий дощ. Вітер південно-західний, 3-6 м/сек. Температура повітря вночі 10, вдень 12 градусів тепла. Атмосферний тиск 740-737 мм рт. ст. Схід сонця - 7.07, захід сонця - 19.11. Тривалість дня - 12.04.

25 вересня - ясно, без опадів. Вітер змінних напрямків, 4 м/сек. Температура повітря вночі 6, вдень 13 градусів тепла. Атмосферний тиск 744-741 мм рт. ст. Схід сонця - 7.08, захід сонця - 19.09. Тривалість дня - 12.00.

«СОЛОМІЯ - 153»

Зaproшуємо вас на подію, що поєднає духовні скарби у єдину мелодію, - "СОЛОМІЯ - 153"! Вшануємо величний спадок нашої патронеси Соломії Крушельницької - її голос і досі звучить у серцях мільйонів. Схилимо голови в подяці за мужність і зв'язку перед тими, хто нині боронить наше право творити й жити, - нашими захисниками і захисницями. Відзначимо силу музики - універсальної мови, яка дарує надію та зцілює душу. На сцені: художні ко-

лективи та солісти мистецького коледжу ім. С. Крушельницької - лауреати всеукраїнських і міжнародних конкурсів. Вони подарують вам незабутній вечір, сповнений краси, сили й гордості за нашу славу України.

Єднаймося силою музики на великому концерті "СОЛОМІЯ - 153"! 30 вересня о 17 год. у концертній залі Тернопільського мистецького фахового коледжу ім. С. Крушельницької (бульвар Т.Шевченка, 17). Вхід вільний.

Прем'єра

Трагікомедія нашого часу

■ За доброю традицією Тернопільський академічний драматичний театр імені Тараса Шевченка розпочинає свій новий сезон прем'єрою. 28 вересня шевченківці покажуть трагікомедію "Тернопільська неаполітана". Режисер-постановник - народний артист України, лауреат Шевченківської премії Федір Стригун за основу взяв драматичний твір Надії Ковалик "Неаполь - місто Попелюшон". Але вагомо попрацював над сценічною редакцією цієї п'єси. І вона набула актуального звучання.

Навіть більше, може твердити, що головна героїня - Марія має свого тернопільського прототипа, якщо йдеться, чому вона вийшла під час великої війни з України за кордон. Причина до болю звична - через малого сина, який боявся життя повітряних тривог, ревінів дронів і ракет, що ворог і донині запускає на цивільних українців. Додам ще кілька штрихів з Маріїної життя. Вона - мистецтвознавиця за фахом, вдова, рідний брат її воює на передовій, удома залишила маму, яка часто хворіє. Марія ж як біженка опинилася в Італії, де знайшла роботу покоївки в тутешній заможній родині. Звісно, доводиться їй терпіти не завжди добре ставлення до неї і синьйори, і синьйора.

Виконавиця ролі Марії акторка Наталія Черненко каже, що образ її героїні - збірний усіх українських жінок, які страждають, змушені виходити у світ не з доброї волі. І водночас особливістю України, є патріотками. На сцені Марія говорить про любов до рідної землі, до того, що її оточувало, це - її джерело, віра, щоб повернутися назад додому: "Українці різні, але прагнення жити на одній землі, говорити своєю мовою, ходити до однієї церкви об'єднує багатьох. Наша держава ще дуже молода й зараз для неї важкі часи". Коли ж сеньйора Лючія хоче засмутити Марію, твердячи, що "в Україні немає справжніх чоловіків", українка одразу дає відсіч: "Ні, в нас справжні чоловіки, вони воюють на фронті".

Зрештою, сеньйора Лючія - нещасна, хоч і заможна жінка. Вона прагне витягнути себе з депресивного стану, не має щирих стосунків з чоловіком, хіба із сином. "Роль Лючії ніби для мене зшита, - ділиться власними думками народна артистка України Люся Давидко. - Дуже прагну, щоб мені вдалося донести образ цієї синьйори до глядача, бо в ньому є так багато мене в житті. Лючія - вередлива, зла, весела, радісна, щаслива, мудра. У моєму віці такі ролі трапляються не часто. Це, як магія долі".

Розрадою, світлом для Лючії є її син Роберто. "Він - художник, тонка натура, з непростим внутрішнім світом, напевно, трохи з надломом чоловік, бо нестача сімейного щасття, тепла й любові на нього все-таки вплинула, тому його погляд на жінок своєрідний, до того ж його зраджує кохана", - озайомлює мене зі своїм персонажем заслужений артист України Євген Лацік. І раптом Роберто зустрічається з українкою Марією. Коли він бачить та усвідомлює, що в неї вдома триває війна, гинуть люди, одначе в неї є сила триматися, жити, він захоплюється нею, напевно, в його серці спалахує також якась іскрина кохання, хоча в цьому не освідчується. Адже, дізнавшись, що Марія повертається додому, збирається й собі в Україну. Мати, звісно ж, його застерігає, бажає відбити в нього таке бажання, твердячи, що в Україні лунають повітряні тривоги, літають ракети, безпілотники, вбивають. Але розуміє, що не вдасться їй стримати сина, мовить: "Коли є поклики серця, треба робити те, що вважаєш, незважаючи на невідомість". Сам же Роберто зізнається Марії, що відчуває велику потребу бути для неї опорою, другом. Якщо вона дозволить йому наблизитися до неї, він підійде, якщо заборонить - відійде й чекатиме стільки, скільки треба.

Гадаю, вистава "Тернопільська неаполітана" знайде щирий відгук у шанувальників Мельпомени. Бо з неї постає день нинішній - зі страшною війною й водночас щирими людськими стосунками та почуттями.

Додам, що в прем'єрній постановці зайняті два склади акторів. Сценіграфія та костюми Володимира Дороша. Асистент режисера - Назар Стригун. Помічники режисера - заслужений артист України Віталій Луговий, Юрій Черненко.

Микола ШОТ

На світлинах: народна артистка України Люся Давидко в ролі синьйори Лючії, заслужений артист України Євген Лацік втілює образ Роберто; акторка Наталія Черненко в ролі українки Марії.

«Бог, що любов'ю зватися одвик...»

Давнє...
*Утробний зойк і мертвих, і живих.
Мовчїть, слова,
бо се не має назви...
З тілець і тіл жакхі збирає пазли
Бог, що любов'ю зватися одвик...
Зійшла слюза з усіх його одверть...
Уста - до крові...
Доста, люди, доста.
Він та любов,
що аж від нині - помста,
Бо що життя,
коли навколо - смерть?
Із болю в біль,
немов із броду в брід...
Ріка така, немов суцільний морок.
Затихло все...
Лиш всевидючий ворог
У тебе цілить, аби вбити рід...*

Богдан ТОМЕНЧУК

Загинув під час виконання бойового завдання

16 вересня жителі Заліщицької громади провели до місця вічного спочинку військовослужбовця, мешканця села Іване-Золоте **Назара Зеновійовича ФРАНКІВА** (24. 09. 1983 р.н.), який загинув 19 квітня під час виконання бойового завдання.

Світлої пам'яті Назар у 2003 р. закінчив ВСП "Заліщицький фаховий коледж ім. Є. Храпливого НУБіП України" (спеціальність "Організація і технологія ведення фермерського господарства"). Мужнього воїна від 19 квітня вважали зниклим безвісти, але після проведення ДНК-експертизи підтверджено його загибель.

У соцмережі багато мешканців висловлювали співчуття дружині Оксані, донечкам та усім рідним...

"Він віддав своє життя за рідну землю, за волю і незалежність України, за мирне небо для кожного з нас. Мужній, відданий, щирий - таким ми його запам'ятаємо назавжди..." - йдеться у дописі Заліщицької територіальної сільської громади.

Поховали захисника у рідному селі. Широ співчуваємо рідним і близьким, побратимам... Вічна пам'ять і шана Герою!

Загинув на Донеччині

16 вересня жителі Бучацької громади віддали останню шану військовослужбовцю, механіку-водію танкового взводу, мешканцю села Підзамочок **Ігорю СЛОБODАНУ** (1982 р.н.), який загинув 11 вересня під час виконання бойового завдання біля населеного пункту Водянське Покровського району Донецької області.

"Ігор Слoбoдaн закінчив Підзамочківську школу, здобув професію будівельника у Бучацькому ПТУ. Він був добрим, чуйним, завжди готовим до допомоги. Для братів та сестер - дорогою і незамінною людиною. Наприкінці вересня 2023 року став на захист Батьківщини, служив старшим матросом, механіком-водієм танкового взводу. Побратими згадують його як порядного, відповідального і відданого патріота. Життя нашого Героя

було коротким, але сповненим гідності та добрих справ. Він залишив по собі світлу пам'ять у серцях рідних, друзів і всіх, хто його знав..." - йдеться у дописі Бучацької міської ради.

Ірина Юречка присвятила воїну вірша.
*А Бучач зустрічає із слізьми,
Дрібним дощем оплакує Героя.
Схвалось сонце і горять свічки,
І серце розривається від болю...
Багато він не встиг в цьому житті
Зробити, бо був забраний війною,
Гірка реальність - Ігор на щиті
Вертається навіки вже із бою...
Недослужив, недосказав,
недолюбив...*

Життя забрала вража куля така,
Своє життя понад усе любив...
Вже не обніме він ніколи
свого брата...

*Вже не пригорне він своїх сестер,
Яких любив понад усе на світі,
До мамі не обізнється тепер...
Все втрачено, під ноги сиплять квіти...
А небо плаче і сумує дзвін,
Прикликли люди, зустрічаючи Героя.
Нарешті повернувся у рідний дім
Наш Ігор Слoбoдaн із поля бою...*

Поховали захисника у рідному селі. Широ співчуваємо рідним і близьким, друзям... Вічна пам'ять і слава Герою!

Був хорошою людиною і вмілим спеціалістом

16 вересня жителі Лановецької громади провели останню життєвою дорогою військовослужбовця, мешканця села Москалівка, солдата **Федора Олександровича БОЧКАРЬОВА** (19. 03. 1968 р.н.), який загинув під час виконання бойового завдання.

"Федір був дуже хорошою людиною, в село Москалівка приїхав у 1993 році з Івано-Франківська. Працював в агрофірмах "Збруч" та "Білозирська" електрозварювальником... Старостинський округ висловлює щирі співчуття дружині Ларисі, дочкам Юлії, Євгенії та всій родині з приводу тяжкої втрати турботливого чоловіка, люблячого батька..." - написала у соцмережі адміністратор групи "Спільнота сіл Білозірка, Москалівка, Плиська, Шушківці" Алла Безкоровайна.

"Воїн був доброю, щирою людиною, завжди з повагою ставився до людей, знаходив час для спілкування, відвідував храм. Для матері Ганни був турботливим сином, для дружини Лариси - люблячим чоловіком, а для дочок Юлії та Євгенії - найкращим батьком і прикладом мужності. У 2023 р. без вагань став на захист рідної землі..." - йдеться у повідомленні Лановецької міської ради.

Поховали захисника у рідному селі. Широ співчуваємо рідним і близьким, побратимам... Вічна пам'ять і слава Герою!

"Не вірю, тато, що тебе немає з нами..."

16 вересня жителі Збаразької громади віддали останню шану військовослужбовцю, мешканцю села Гніздишне **Віталію Григоровичу ПЕТРОВУ** (28. 01. 1978 р.н.), який загинув 2 вересня під час виконання бойового завдання біля населеного пункту

кту Новоданилівка Пологівського району Запорізької області.

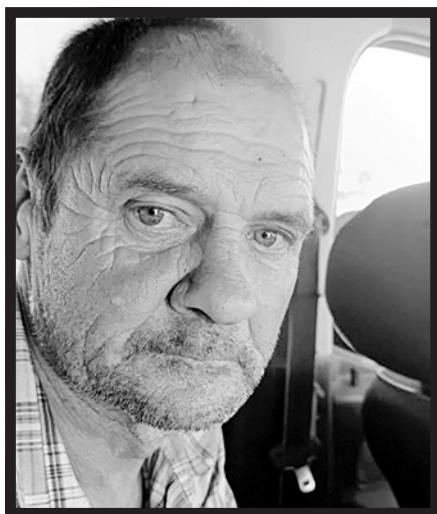
Світлої пам'яті Віталій був добрим і веселим. "У квітні 2022 року він став на захист рідної землі, боронячи незалежність та свободу України у найгарячіших точках фронту. Віталій був прикладом мужності й сили духу, надійним побратимом і люблячим чоловіком та батьком. Залишив дружину й двох донечок, які завжди пам'ятатимуть тата-Героя..." - повідомили у Збаразькій міській раді.

Дочка воїна Ірина Андрюшина у соцмережі написала:
*Не вірю, тато, що тебе немає з нами,
І свічка запалала на столі.
Тепер думки тривожать серце наше,
Кричу в душі:*

*"Вернись! Прощу! Не йди...
Чому болить? Чому так сильно ранить?
Чому прошу не йти, а ти ідеш?
Я так прошу вернутися, наш тато,
Я так прошу вернутися тебе..."*

Поховали захисника у рідному селі. Широ співчуваємо рідним і близьким, друзям і побратимам... Вічна пам'ять і слава Герою!

Поховали у рідному селі

18 вересня жителі Мельнице-Подільської громади провели останню життєвою дорогою військовослужбовця, стрільця відділення охорони, мешканця с. Михайлівка, що на Борщівщині, солдата **Сергія Валерійовича АНФІОРОВА** (3. 11. 1970 р.н.), серце якого перестало битися 15 вересня. Як згадують односельці, світлої пам'яті Сергій був доброзичливим, товаришким і справедливим чоловіком. Брат Сергія, Валерій, нині також захищає Україну.

Поховали захисника у рідному селі. Широ співчуваємо рідним і близьким, побратимам... Вічна пам'ять і шана Герою!

Брав участь у миротворчій місії в Африці

19 вересня жителі Бережанської громади віддали останню шану військовослужбовцю, старшому водієві автомобільного відділення, мешканцю с. Надриччя, **Назарію Васильовичу ШВЕЦЮ** (1. 02. 1996 р.н.), серце якого перестало битися 17 вересня.

"Назарій навчався в школі села Надриччя. Згодом здобув освіту в Зборівському фаховому коледжі ТНТУ ім. І. Пулюя за спеціальністю "оператор комп'ютерного набору". Після навчання проходив строкову службу у лавах ЗСУ. Брав участь у миротворчій місії в Африці та виконував завдання із захисту Батьківщини на Сході України... В смутку та горі залишилися мати, дружина, донька, син, бабуся, брат..." - повідомили у Бережанській міській раді.

Поховали захисника у рідному селі. Широ співчуваємо рідним і близьким, друзям і побратимам... Вічна і світла пам'ять Герою!

Рік надій та сподівань

20 вересня жителі Кременецької громади провели останню життєвою дорогою військовослужбовця, мешканця м. Кременець, **Анатолія Борисовича СИТНИКА** (19. 07. 1971 р.н.), який загинув 1 вересня 2024 р. під час виконання бойового завдання по-

близу населеного пункту Маринівка Покровського району Донецької області.

Світлої пам'яті Анатолій навчався в 5-й школі Кременця, згодом в росії. Повернувшись до Кременця, був хорошим майстром, мав золоті руки. Воїн так і не створив сім'ї. Від вересня минулого року вважався зниклим безвісти, рідні сподівалися, що живий, жили надією, але...

Поховали захисника на кладовищі в селі Великі Млинівці.

Широ співчуваємо рідним і близьким, побратимам... Вічна пам'ять і шана Герою!

"На руїнах розбомбленої бібліотеки підібрав підручники з історії..."

21 вересня жителі Чортківської громади провели останню життєвою дорогою військовослужбовця, командира відділення автомобільного відділення підвозу боєприпасів взводу матеріального забезпечення механізованого батальйону, мешканця с. Горішня Вигнанка, головного сержанта **Сергія Орестовича ЛЕНЧИШИНА** (19. 04. 1985 р.н.), який загинув 13 вересня під час виконання бойового завдання неподалік населеного пункту Ямпіль Краматорського району Донецької області.

Світлої пам'яті Сергій у 2007 році закінчив історичний факультет ТНПУ ім. В. Гнатюка, працював у ДНЗ "Чортківське ВПУ", де викладав історію. "Сергій Орестович ще з часів АТО став на захист України, а з початком повномасштабного вторгнення без вагань знову долучився до лав ЗСУ, аби оборонити наш спокій. Він служив на Донеччині... Ми пам'ятатимемо його як інтелігентного, відповідального та цілеспрямованого товариша, який віддав своє життя за нашу свободу та незалежність..." - повідомили у навчальному закладі.

"В часі зустрічі тіла воїна біля катедрального собору Верховних Апостолів Петра і Павла священнослужитель Михайл Левкович розповів повчальну історію про Сергія, котрий в зоні бойових дій на руїнах розбомбленої бібліотеки підібрав підручники з історії, аби відправити їх додому. Звісно, таким освіченим людям, як він, іще б навчати і виховувати молоде покоління, сіяти розумне, добре, вічне, однак лютий ворог ступив на нашу землю і довелося взяти до рук зброю..." - написав головний редактор чортківської районної газети "Голос народу" Любомир Габруський.

Поховали захисника у рідному селі. Широ співчуваємо рідним і близьким, побратимам... Вічна пам'ять, честь і шана Герою!

Назавжди 25...

21 вересня жителі Борсуківської громади провели останню життєвою дорогою військовослужбовця, стрільця мотопіхотного відділення, мешканця с. Нападівка **Аліка Івановича СКРИПНИКА** (15. 04. 2000 р.н.), який загинув 16 вересня 2025 року під час виконання бойового завдання від удару дрона-камікадзе по автомобілю поблизу населеного пункту Сіверськ Бахмутського району Донецької області.

Світлої пам'яті Алік був щирим і доброзичливим чоловіком, який мав багато друзів.

На сторінці Борсуківської територіальної громади у соцмережі написали: "Молоде життя, яке тільки починало свій шлях, обірвала війна. Алік мав жити, мріяв створити сім'ю, планував будувати майбутнє, наповнене щасливими моментами. Але ці мрії так і залишилися нездійсненими..."

Поховали захисника у рідному селі. Широ співчуваємо рідним і близьким, побратимам... Вічна пам'ять і шана Герою!

Був душею компанії

21 вересня жителі Шумської громади віддали останню шану військовослужбовцю, мешканцю м. Шумськ **Володимирі Івановичу БОНДАРЧУКУ** (5. 08. 1981 р.н.), серце якого перестало битися 19 вересня.

"Володимир навчався в Шумській школі №2. Завжди товаришський, веселий. Мав багато друзів, був душею компанії та ніколи і нікому не відмовляв у допомозі. Став на захист рідної землі від березня 2023 року. Разом з побратимами пройшов пекло важких боїв. Мужньо виконував усі бойові завдання. Отримав важке поранення, лікувався, проходив реабілітацію..." - повідомили у Шумській міській раді.

Поховали захисника у рідному місті. Широ співчуваємо рідним і близьким, друзям і побратимам... Вічна і світла пам'ять Герою!

Був добрим і щирим чоловіком

22 вересня жителі Іванівської громади провели до місця вічного спочинку військовослужбовця, сапера інженерно-саперного відділення, мешканця с. Глещави **Андрія Богдановича БІВЧАРА** (14. 12. 1975 р.н.), який загинув 10 жовтня 2024 року під час виконання бойового завдання у складі механізованої роти у Курській області.

Світлої пам'яті Андрій був добрим і щирим чоловіком. Від жовтня минулого року він вважався зниклим безвісти, рідні його розшукували. Тіло воїна було опізнано за експертизою ДНК в червні 2025 року.

"Сьогодні для всієї Глещави був дуже сумний і траурний день. Ми зустріли тіло нашого Андрійка, бо для всіх нас він завжди був і залишиться Андрійком, і провели в його останню дорогу додому. Для нас всіх він залишиться добрим та завжди усмішеним чоловіком, який ніколи ні на що не жалівся і від зустрічі з яким нам стало легше на душі. Навіть коли він приїжджав у короткі відпустки додому, завжди повертався до нас веселим і сповненим оптимізмом. Сьогодні він повернувся додому востаннє..." - написала у соцмережі Катя Будівська.

Поховали захисника у рідному селі. Широ співчуваємо рідним і близьким, побратимам... Вічна пам'ять і шана Герою!

Його ім'я назавжди залишиться в історії

23 вересня жителі Кременецької громади провели до місця вічного спочинку військовослужбовця, гранатометника штурмового відділення штурмового взводу штурмової роти, мешканця с. Кудлаївка, солдата **Віктора Анатолійовича БРАТУСА** (30. 05. 1979 р.н.), серце якого перестало битися 16 вересня у Запорізькій області лікарня від отриманих травм та поранення 5 вересня поблизу с. Степове Синельниківського району Дніпропетровської області.

"Віктор навчався у стінах Катеринівської гімназії, тут промайнуло його дитячі та юнацькі роки. Він виріс доброзичливою, щирою та мужньою людиною. Під час війни виконував свій обов'язок. Захищаючи рідну землю від ворога, віддав найдорожче - своє життя... Його ім'я назавжди залишиться в історії нашої гімназії та в серцях учнів і вчителів..." - йдеться у дописі навчального закладу.

ся в історії нашої гімназії та в серцях учнів і вчителів..." - йдеться у дописі навчального закладу.

Поховали захисника у рідному селі. Широ співчуваємо рідним і близьким, побратимам... Вічна пам'ять і слава Герою!

Був справжнім патріотом

23 вересня жителі Києва та Заліщицької громади віддали останню шану військовослужбовцю 80-ї окремої десантно-штурмової Галицької бригади ДШВ ЗС України, уродженцю м. Заліщики, мешканцю Києва **Андрію Сергійовичу ЧУБАРАЮ** (10. 10. 1998 р.н.), який загинув 22 серпня 2024 р. під час виконання бойового завдання поблизу населеного пункту Черкаське Поріччя Суджанського району Курської області.

Світлої пам'яті Андрій навчався на відділенні логістики Лодзької політехніки (Польща). Захищав Україну від 2022 року. Перебував у багатьох гарячих точках фронту. Понад рік його вважали зниклим безвісти, рідні розшукували, жили надією, але у вересні цього року підтвердилася загибель молодого воїна.

Марія Бежук на сторінці у соцмережі написала: "22 серпня 2024 р. під час бою на Курській дузі пропав безвісти Андрій Чубарай - єдиний онук нашої учительки Тетяни Панасівни Чубарай. Він пішов добровольцем на війну. Андрій був особливим. Надзвичайно красивий, розумний, ерудований, інтелігентний, вихований, щирий, добрий, чуйний. Справжній патріот України! У нього було високо розвинене почуття обов'язку, тому й пішов добровольцем захищати Україну. Таким, як він, тільки жити... Помоліться за упокій душі юного Героя".

Тетяна Чубарай у соцмережі написала: "25 років - назавжди... Ми з чоловіком все ще маємо дійти до повного прийняття того, що нашої єдиної дитини вже немає. Телефонний дзвінок, до якого ми готувалися цілий рік, все одно вбив мене з-під ніг, і спокійний, трішки втомлений голос суворо підтвердив: так, чудес дійсно не було, так, Андрій Чубарай вибув зі списку живих. І хоча формально він вважався безвісти зниклим більше року, про його загибель ми дізналися практично одразу. І мозок, як найталановитіший художник чи режисер, малював картини і сценарії, де Андрій все-таки живий: ось він з побратимами переходить лінію фронту і "наводять шорох" у глибокому ворожому тилу. А ось вже в іншій фантазії - він, скалічений, лежить на скривавленому простирадлі у госпіталі. Не може згадати телефонів рідних... Десь всередині ми ніби казали йому: "Але це не страшно, синку, лежи, одужуй, не переймайся. Ми тебе знайдемо. Головне, що десь там ти живий. Тобі ж ще стільки жити, а там ще й твоє весілля, діти, їхні садочки-школи-інститути, ще стільки всього попереду - і доброго, і різного". Словом - щастя. Але ж ні... Ніхто не живив з його взводу в тому бойовому виході 22 серпня 2024 року в Черкаському Поріччя біля Суджи. Евакуаційна бригада забрала тіла наших бійців до моргу в Сумах. Побратимів Андрія, кого можна було опізнати, поховали одразу... Неймовірно порядний, чесний, емпатичний, із загостреним почуттям справедливості і власної гідності. Розумний, небагатослівний. Просто органічно не сприймав пафос, фальш, непорядність, брехню, пихатість. Добре вчився, займав призові місця на шкільних олімпіадах, мав різноманітні інтереси. Двічі був відзначений за написання робіт для Малої академії наук. Андрію пощастило мати вірних друзів і мудрих вчителів. Ще в шкільні роки почав писати книгу про пригоди сталкера, вважав, що настане час дописати її після повернення з війська. Як і багато молодих людей, шукав свою роль у житті, своє призначення, місію. І, здається, віднайшов її, коли доєднався до "вісімдесятки" - славетної 80-ї окремої десантно-штурмової Галицької бригади ДШВ ЗСУ.

Перший бойовий вихід за плечима - і ось ця впевненість у собі через розуміння правильності обраного шляху, необхідності цієї простої чоловічої роботи - нищити ворога, щоб жили ми, жив Київ, жили тисячі містечок і сіл України. Ти гідно зробив свою роботу, синку, і залишив нас, щоб приєднатися до своїх полеглих побратимів. Споживай спокійно, ти достойно і гордо завершив свій короткий вік на цій землі..."

Поховали захисника на Лісовому кладовищі у Києві.

Широ співчуваємо рідним і близьким, побратимам і друзям...

Вічна пам'ять, честь і шана Герою!

В. К.

І нинішня дійсність, і казкове життя постане з вистав

Тернопільський академічний драмтеатр ім. Т. Шевченка 28 вересня відкриває свій новий сезон

■ Уже 96-й за рахунком відкриває свій новий сезон Тернопільський академічний драматичний театр імені Тараса Шевченка. Якими виставами, дійствами, проектами зацікавить, захопить? Це запитання стало наріжним, коли розмовляв з директором-художнім керівником театру, заслуженим артистом України Борисом Репкою.

У новому сезоні найкращі дві вистави доносимуть до глядача події, пов'язані з нинішнім вогнечасом, який змушує українців і ставати на прох з ворогом, і залишати рідну домівку та подаватися у світ широкій. Власне, 28 вересня, у день відкриття нового театрального сезону, шанувальникам Мельпомени пропонують прем'єрний показ трагікомедії "Тернопільська неополітана" в постановці народного артиста України, лауреата Шевченківської премії Федора Стригуна. Борис Репка каже, що театр активно й надалі підтримує творчі зв'язки з цим славетним режисером. Свого часу Федір Стригун на сцені Львівського національного драмтеатру ім. Марії Заньковецької виніс на суд глядачів п'єсу Надії Ковалів "Неаполь - місто Попелюшок". Тепер цей драматичний твір отримав від режисера-постановника нову сценічну редакцію та трактування. І зараз погляд зосереджено на долю українців-біженців, яка через свого малого сина, що надто боїться повітряних тривог і вибухів, виїхала до Італії.

Різні перипетії її закордонного життя, гадаю, викликати будуть в глядачів і біль, і переживання, і гордість - тех. Марія - головна героїня "Тернопільської неополітани" змушена була через війну опинитися в Італії. Тим часом дійова особа іншої нової театральної постановки "Молочайник" - технологія Світлана мріяла взяти участь у виставці томатів в італійській Пармі, але російська окупація її рідної Кавунівки на Херсонщині позбавила жінку не лише цього прагнення. У своїй п'єсі "Молочайник" Оксана Гриценко вивела образи кількох жінок, які поєднанні родинними зв'язками та разом чинять опір рашистським загарбникам. Режисерсько-постановничею цієї драматичної історії на тернопільській сцені виступить Оксана Левків, пластикою переймається Наталія Олексів. Минулого сезону цей театральний тандем підготував виставу "Мауглі". Другу свою творчу роботу представить і молода режисерка Олеся Шпирна, яка через російську агресію залишила свою Донеччину та

приїхала до Тернополя. Спочатку вона мала дві вистави у народному театрі-студії "Сузір'я", а згодом у драмтеатрі запропонувала власний режисерський погляд на відому казку Л. Керрола "Аліса в Дивокраї". У новому сезоні Олеся бересться за втілення на малій сцені постановки "Хвиля" за мотивами психологічної новели Миколи Хвильового "Я (Романтика). Принагідно зазначити, що це буде її магістерська робота разом з актором, харків'янином Василем Діденком, який також після повномасштабного вторгнення росії в Україну почав працювати в Тернопільському драмтеатрі. Нині Олеся та Василь навчаються на магістратурі в Харківському національному університеті мистецтв ім. Івана Котляревського. Режисерка каже, що "Хвиля" стане психодилічною драмою про людське життя, а також як формується особистість на тлі революцій, воєн. До того ж нова постановка ще й проєкт-дослідження, адже Олеся та Василь піддаватимуть розгляду, пізнаватимуть специфіку роботи режисера й актора над виставою. Працюючи над дослідженням, Олеся Шпирна водночас не прагне відійти від казкової тематики. Режисерка цього разу готує музичну казку "Грінч" Доктора Сьюза. Грінч страшенно не любить Різдво. Тож у країні, де живуть веселі хтоськи, викрав Різдво, але, як у казці, все надалі стається добре. Олеся Шпирна, за словами директора театру Бориса Репки, вибудовує в новій виставі цікаві етюди, сцени. Над пластыкою працює Дмитро Татарінов. Тим часом сам Борис Репка вирішив заглибити глядачів в український різдвяний дух і колорит. Ба більше, представити 26, 27, 28 грудня власну режисерську роботу - "Різдвяні вечорниці" (наразі робоча назва) за творами Григорія Квітки-Основ'яненка. У цьому театральному дійстві буде цілий вінок розмаїтих колядок і щедрівок,

танцювальних номерів. Над його музичною частиною працюють також хормейстер, заслужений артист України Микола Блаженко, хореограф - заслужена працівниця культури України Зіновія Бирда, аранжування оркестру - заслужений артист України Василь Драгомирецький. Наступного року відзначатимемо 155-річчя від дня народження Лесі Українки. Цій даті режисер, народний артист України Олег Мосійчук вирішив присвятити виставу за Лесиню драмою-феєрією "Лісова пісня". Свого часу така його постановка вже йшла на сцені театру. Тепер це буде нове осмислення, проте сценографію використає з минулих часів, яку творив Казимир Сікорський. І не даремно. Адже відомий художник-сценограф, скульптор Казимир Сікорський понад 30 років пропрацював у Тернопільському драмтеатрі. Нинішнього 26 вересня відзначаємо його 90-річчя. Тому вистава "Лісова пісня" стане вшануванням світлої пам'яті й Лесі Українки, й Казимира Сікорського. До Міжнародного дня театру в березні народний артист України В'ячеслав Жила запропонує прем'єрну постановку "Бракований рай" за комедією українського сучасного драматурга Сергія Марена. Додам, що за драматичним твором цього автора в тернопільському драмтеатрі на малій сцені вже грають "Алло". І на завершення 96-го театрального сезону заслужений артист України Микола Бажанов запросить шанувальників Мельпомени подивитися його режисерську працю - "Останній грецький" Ореста Огородника, яка вивіряє нашу національну свідомість, громадянську, суспільну та життєву позицію.

Микола ШОТ

На світліні: Борис Репка, директор-художній керівник Тернопільського академічного драмтеатру ім. Тараса Шевченка, заслужений артист України.

Багата талантами українська земля

Зоя Головатюк була першою жінкою із Збройними силами України. З її слів, вона не створена для війни, але пішла служити у військо, відчуваючи обов'язок боронити рідну землю та рідних людей, узявши приклад із прадида, який був солдатом у Другій світовій війні. Брала участь у бойових діях на Сході України. Від важких поранень на фронті помер її чоловік. Зоя - дуже талановита жінка. Вона пише вірші (деякі з них опубліковані у різних альманахах), вишиває, співає під гітару. Відчуваючи духовну потребу, у мирні часи організовувала паломницькі тури по святих місцях. Вона ніколи не зупиняється на досягнутому, а прагне

до постійного прогресу. Саме тому за порадою поетеси та волонтерки Олександри Карої почала відвідувати засідання обласного літоб'єднання, аби покращити свої навички віршування. Окрім того, Зоя Головатюк пише картини. Дуже тепло про неї відгукується її подруга, художниця, волонтерка місії "На щиті" Христина Довгалик. Фарба на полотні Зоя виливає усі свої емоції, спогади, переживання. Її образи завжди світлі й життєдайні. Вона - відкрита і щедра душою. Більшість своїх картин просто роздаровує, тому іноді брали випадки, коли її запрошували взяти участь у якійсь виставці, а готових полотен майже не залишилося в наявності. Свого часу її картини

брали участь у виставках в Німеччині, за сприяння Всеукраїнського товариства "Прогрес" ім. Т. Шевченка. Одна із картин знайшла своє почесне місце на древніх стінах Бережанського замку. Бажання постійно розвиватися і опановувати нові жанри мистецтва спонукали Зою нещодавно записатися в художню школу, щоб освоювати іконопис. Це не лише мистецька потреба, а й духовний пошук. Декілька художніх робіт Зої Головатюк можна побачити у Тернопільському обласному художньому музеї в рамках конкурсу митців-аматорів і майстрів образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва.

Тарас КОМАРИНСЬКИЙ

«Останній написаний лист» не буде останнім

за чашкою кави... Більшість поезій "пишуться" на одному диханні, хоча, трапляються й такі, які доводиться "складати" впродовж кількох днів. На особливу увагу заслуговують твори Тараса Бурака на військову тематику, яка йому дуже близька, адже на передовій нашу свободу і незалежність

захищає його брат. Уся презентація, від початку й до кінця, була інтерактивною, тобто тривала у постійному діалозі із залом. Читання поезій тонко перепліталося із запитаннями (яких, до речі, прозвучало чимало, чи то від модераторки заходу Галини Васильків, чи від зацікавлених слухачів, деякі з яких навіть перерости у цілі діалоги чи дискусії), роздумами автора про поезію та її роль у житті. На зустрічі були присутні студенти Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка разом із наставницею, професоркою Наталією Лупак. Саме вони були найактивнішими учасниками діалогів із поетом. І це тішить. Адже свідчить про те, що художнє слово не чуже для молоді, воно їй близьке й цікаве. Презентацію Тараса Бурака відвідав і творчий десант Національної спілки письменників України та обласного літературного об'єднання. Голова ТОО НСПУ Валентина Семеняк високо оцінила творчість молодого автора, звер-

нула увагу на глибинні філософські роздуми, які можна знайти у поетичних рядках та поміж ними. Поетеса, членкиня НСПУ Василя Вовчанська теж не приховувала позитивних емоцій, які в неї викликали твори Тараса, а також подарувала написаний нею на його честь сонет. Автор цих рядків зачитав дві дружні пародії на вірші із презентованої збірки. Варто зауважити, що Тарас Бурак не вперше гостює у "Літературному Тернополі". Адже в цих затишних приміщеннях свого часу відбувалися презентації двох його попередніх збірок. До речі, автор знімався, що його "Останній написаний лист" точно не буде останнім, бо він уже на повну силу працює над четвертою книжкою. І пообіцяв презентувати її там же. Що ж, чекаємо з нетерпінням.

Тарас КОМАРИНСЬКИЙ

Поету Тарасу Бураку
У нім безмежна таїна -
Краса душі і дух свободи,
А Слово, наче нагорода,
Мов соковитість весняна.
Він птахом рветься у політ,
Долає різні перешкоди.
Чи сонце, а чи непогода -
Його плоди, як первоцвіт.
Іде стежиною життя
І не скриває почуття.
Веде з собою монолози.
Шукає тіні на стіні
І зміст в обірваній струні.
Торує втомлені дороги...
Василина ВОВЧАНСЬКА

«Поетичний світ Юрія Заяця»

■ Наш земляк Юрій Заяць, поет, письменник, журналіст, краєзнавець нещодавно був удостоєний міжнародної літературно-краєзнавчої премії імені Мирона Утриса.

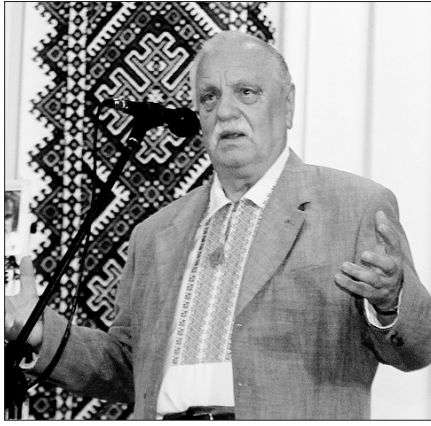
У його творчому доробку є кілька краєзнавчих книг, присвячених рідному селу "Великий Раковець", та "Велико-раковецька церква Казанської Божої Матері", "Лицар свободи Борис Козубський" та інші. Також він є автором кількох поетичних та гумористично-сатиричних збірок, активно публікує поезію у місцевій пресі. Пан Юрій займається активно громадською діяльністю. Він брав активну участь у Революції Гідності, був обраний депутатом районної ради, делегатом Всеукраїнських зборів Народного руху України. Будівельник за фахом, він долучився до побудови кількох сіл для переселенців із Чорнобильської зони, а також зробив і допоміг реалізувати проєкт відбудови дзвіниці у селі Великий Раковець, що на Збаражчині. Днями у Тернопільській обласній універсальній науковій бібліотеці відбулася творча зустріч із назвою "Поетичний світ Юрія Заяця", яку провела завідувачка відділу читального залу Людмила Рюміна. У числі її організаторів була голова ТОО НСПУ Валентина Семеняк. У своєму слові

вона високо оцінила його творчість, а ще зазначила, що він - "істинний будитель людських душ на шляху духовного поступу не лише правдивим словом, а й добродесними вчинками і діями". Теплі слова про автора лунали від поетеси та волонтерки зі Збаражжя Івонни Гриців, а також від його двоюрідної сестри Марії. Із вуст автора прозвучали патріотичні вірші з його збірки "Дорога до волі", яка нещодавно побачила світ. Надзвичайно образною, метафоричною виявилася його лірика. Трохи розважили слухачів, викликавши добрі усмішки та щирий сміх, гуморески та сатиричні вірші. Але найбільше вразила, особливо присутніх дам, інтимна лірика. Незважаючи на те, що в родині підрастають восьмеро внуків пана Юрія, його душа залишається молодою.

Тарас КОМАРИНСЬКИЙ

«Терпкий трунок тернових тривог...»

■ Під такою назвою 15 вересня у великому залі Заліщицького міського Будинку народної творчості відбулася зустріч із Миколою Горбальом - українським громадським діячем, політиком, музикантом, композитором, поетом, прозаїком, публіцистом, членом Української Гельсінської групи (УГГ), доволілітнім політ'язнем. 4 березня 1994 р. М. Горбаль був обраний народним депутатом України.

Присутні вшанували пам'ять загиблих Героїв російсько-української війни, які віддали своє життя за незалежну Україну. Схилили голови під час хвилини мовчання на знак гілобокого суму з приводу загибелі воїна з с. Іване-Золоте Назара Франківка, який 15 вересня повертався "на щит" до рідного дому... Того дня послухати дисидента, поспілкуватися з письменником, який спеціально прибув на подію з села Литячі разом із рідними, друзями: Наталією Цап'як, Ольгою Тракало, Богданом Лукієм, прийшли майже 180 юних і дорослих заліщан і гостей міста. Це були представники міської ради, міської бібліотеки, установ і організацій міста, здобувачі освіти і студенти навчальних закладів Заліщиків, вчителі, викладачі, письменники, журналісти, ветерани російсько-української війни та ін.

Микола Андрійович Горбаль, який 10 вересня 2025 р. відзначив 85-літній ювілей, - наш земляк, живе і працює у с. Литячі, де в батьківській хаті створив музей "Галерея Богдана", присвячений творчості його брата-художника Богдана Горбала, родині, а також дисидентському руху, до якого належить пан Микола. У доробку автора - ціла низка книг: віршів "Коломийка для Андрійка" (США, 1981 р.), "Деталі п'яногогодинника" (Нью-Йорк, 1983 р.; Київ, 1992 р., 2008 р.), книга спогадів "Один із шістдесяти" (Київ, 2001 р.), роман "Повернення" (Харків, 2015 р.; Тернопіль, 2016 р.), "Повість про три дороги" (Київ, 2020 р.). Микола Андрійович публікував свої статті у різних виданнях в Україні, Франції, Великій Британії, Німеччині. У 2023 р. в Українському американському архіві й музеї в Детройті відбулася презентація книжки "Деталі п'яногогодинника: вірші з ГУЛАГу" англійською мовою у перекладі Мирослави Стефанюк. Книжка вийшла друком у видавництві Lost Horse Press, в серії перекладів сучасної української поезії, та оформлена малюнками брата-художника Богдана Горбала. У 2025 р. побачили світ дві книги М. Горбала: "Дорогами Патріарха" й "У пошуках Христа". Наш гість - надзвичайно активна особистість. Серед визначних прикладів його плідної діяльності на благо громади стало відновлення у рідному с. Литячі костелу, збудованого ще в 1887 р., який, завдячуючи панові Миколі, фактично за 7 років непростих ремонтно-реставраційних робіт повстав із руїни. А з листопада 2023 р. і сьогодні в храмі відбуваються літургії місцевої греко-католицької парафії. 14 вересня цього року, завдячуючи благодійній та організаторській діяльності М.Горбала, також було встановлено й освячено нові цер-

ковні дзвони... Під час зустрічі надихаючі пісні прозвучали для ювіляра М. Горбала у виконанні солістів БНТ Ганни Гнатишин ("Я - твій голос, моя Україно!"), Анастасії Сопівник і Сергія Костюка ("Лелека"). Дисидента і письменника з ювілеєм привітали, подякували за титанічну працю на благо України, вручили квіти, авторські книги і пам'ятні дарунки перший заступник міського голови Заліщицької міської ради Роман Краснюк; голова спеціалістка відділу культури, туризму молоді і спорту Галина Самковська; экс-директорка Заліщицької центральної бібліотечної системи, заслужена працівниця культури України Ольга Тракало; директор Заліщицького комунального краєзнавчого музею Віталій Каспрук; директор комунального підприємства "Залішки туристичні" Володимир Кулачковський; директорка Заліщицької міської центральної публічної бібліотеки Марія Рудик. Модераторка події, бібліографія Заліщицької міської центральної публічної бібліотеки, заслужена журналістка України, членкиня НСЖУ, НТШ і Спілки слов'янських письменників України, ВГО "Українська бібліотечна асоціація" Оксана Дяків, а також учасники події запитували Миколу Горбала про його життя, сім'ю і родину, навчання, педагогічну діяльність, про боротьбу з радянською тоталітарною системою, про три арешти, 16 років тюрем і таборів. Зацікавлені учасники зустрічі придбали книги Микола Андрійовича з авторськими автографами, щиро поспілкувалися з ним особисто. Наш шановний гість М. Горбаль також подарував свої нові книги Заліщицькій міській центральної публічної бібліотеці. Варто наголосити, навіть якщо дисидентів було небагато, вони зробили для нашого народу історичну тяглість. Якби дисидентів не було в 1960-1970-х роках, якби не було Української Гельсінської Групи, то наприкінці 1980-х у нас не було би політичної партії "Народний Рух Українці". Саме НРУ відіграв одну з ключових ролей у відновленні незалежності України у 1991 році. А дисидент, політ'язень радянських таборів, політик, дипломат, письменник, активний член УГГ, голова Української Гельсінської Спілки Левко Лук'яненко став автором Акту проголошення незалежності України від 24 серпня 1991 р., тобто дати, від якої ми ведемо відлік сучасної незалежної України. Ось така визначна роль в українській історії наших дисидентів, нашого високоповажного гостя Миколи Горбала. Василь ДЯКІВ, вчитель Заліщицької державної гімназії, заслужений вчитель України, член НСЖУ

■ Бібліотека-музей "Літературне Тернополля", що у середмісті Тернополя, не лише дбайливо зберігає відомості та предмети, які мають велику історичну та літературну цінність для нашого краю, але й пропагує творчість наших сучасних талановитих земляків.

Днями там відбулася презентація третьої поетичної збірки журналіста, поета, блогера-літератора Тараса Бурака, яка має назву "Останній написаний лист". Про неї поет, журналіст і добрий друг автора Богдан Боденчук у передмові висловився так: "Останній написаний лист автор надсилає невідомому адресату, адже у своїх віршах Тарас Бурак не називав ні імені, ні адрес. Водночас кожен читач впізнає себе у словах, які ми так часто хочемо сказати, але не наважуємося. Тарас пише так, ніби поруч сидить хтось дуже рідний, ніби час заварити і це якраз той шанс сказати головне. Вірші поета - ніби листи з майбутнього, які отримуєш саме тоді, коли вони найбільше потрібні. Рядки не обіцяють відповідей, але відкривають щось дуже важливе - чесність почуттів, ніжність, відгомін того, що пережив сам. Навіть у найтемніші часи в словах автора можна знайти світло".

І справді, атмосфера зустрічі була надзвичайно світлою, доброю, невимовною. Автор зворожував своєю простотою у спілкуванні зі слухачами і, водночас, мудрістю, життєвою філософією, яка виходила з глибини його художнього слова. Як зазначив пан Тарас, йому не потрібно довго шукати теми для нових віршів, вони самі його знаходять будь-де: чи то дорогою на роботу, чи на прогулянку, а чи на кухні

Як Тернопільська митниця оформляє вантажі

■ Відділ митного оформлення №3 митного поста "Тернопіль" Тернопільської митниці - відносно молодий, але вже добре зарекомендував себе серед учасників зовнішньоекономічної діяльності. З моменту створення (6 лютого 2023 року) підрозділом оформлено 23 031 митну декларацію та забезпечено надходження до держбюджету на суму 6,6 млрд гривень. Особливий напрям його діяльності - оформлення товарів за принципом мультимодальних перевезень.

Ми зустрілися з заступником начальника митного поста - начальником відділу митного оформлення №3 митного поста "Тернопіль" Тернопільської митниці Віталієм Мельниковим, щоб дізнатися, як працює митниця із товарами, що змінюють вид транспорту на маршруті, та що радять бізнесу.

- Пане Віталію, останнім часом усе частіше бізнес користується мультимодальними перевезеннями?

- Через війну у нашій державі традиційні маршрути змінилися. Частина вантажів направляється через порти ЄС, далі залізницею, а вже на завершальному етапі автомобілем. Для бізнесу це можливість не зупиняти ланцюги постачання.

- Як виглядає перший крок, коли до вас потрапляє товар, що подолав декілька ділянок шляху?

- Усе починається з документів. Декларант має надати підтвердження маршруту: транспортні накладні на кожен етап, комерційні документи, митну декларацію. Ми здійснюємо аналіз інформації, яка повинна відповідати товаросупровідним документам та інформації, що зазначена у автоматизованій інформаційній системі, і лише тоді розпочинаємо оформлення.

- Чи є різниця між класичними перевезеннями та мультимодальними в митному оформленні?

- Суттєва різниця у кількості документів. Якщо це стандартне автомобільне сполучення - ми маємо один міжнародний транспортний документ (CMR). Якщо мультимодальне - додаються залізничні накладні, морські консоаменти тощо. Усе потрібно звести та систематизувати. Тому ми завжди радимо бізнесу готувати повний пакет документів завчасно.

- Які товари, доставлені за принципом

мультимодального перевезення, найчастіше оформляють посадові особи підрозділу?

- Це великі партії металу, обладнання, сільськогосподарської техніки, ручних інструментів, а також товари легкої промисловості.

- Є типові помилки бізнесу, які блокують митне оформлення товарів, доставлених за принципом мультимодальних перевезень? На якому з етапів вони виникають?

- Так. І з практики скажу, що найчастіше - це відсутність дозвільної документації. Поясню до прикладу. Є певна категорія продукції за якою органи державного ринкового нагляду здійснюють контроль. При митному оформленні такої продукції обов'язковим є наявність сертифіката або декларації відповідності від виробника. На жаль, чимало підприємств нехтують цим обов'язком, що призводить до затримок під час митного оформлення.

- Чи є спрощення для бізнесу при мультимодальних перевезеннях?

Україна в смартфоні: цифрові сервіси змінюють життя

■ Смартфон замість гаманця, паспорта чи черги в банку - це вже не фантастика, а реальність для мільйонів українців. Завдяки стрімкому розвитку цифрових технологій, повсякденне життя в Україні стає зручнішим і швидшим. Додаток "Дія" та безконтактні платежі стали невід'ємною частиною нашого сьогодення, а цифрові сервіси впевнено витісняють паперові документи та фізичні візити до установ. Про те, як технології трансформують наше життя, розповідає Центр громадського моніторингу та контролю.

Цифрові банки: від готівки до смартфона

За даними компанії Mastercard, лише 12% українців продовжують регулярно використовувати готівку для оплати покупок. Опитування, проведене серед 1500 жителів міст із населенням понад 50 тисяч, показало, що 61% респондентів надають перевагу безконтактним платежам через смартфони чи гаджети з NFC-технологією. Цікаво, що 41% опитаних уже перейшли на цифрові картки, які не мають фізичного аналога.

Банківські додатки також стали незамінними: 90% українців використовують їх для фінансових операцій, а кожен другий готовий повністю відмовитися від відвідування банківських відділень на користь цифрових каналів. Така популярність пояснюється простотою, швидкістю та доступністю сучасних банківських сервісів.

Держава у смартфоні: «Дія» як ключ до послуг

Додаток "Дія" став справжнім проривом у цифровізації державних послуг. За даними Міністерства цифрової трансформації, ним уже користуються 22,7 мільйона українців. У "Дії" доступні 33 цифрові документи, зокрема паспорт громадянина України, закордонний паспорт, водійські права, ідентифікаційний код, а також документи про освіту та сімейний стан. Загалом додаток пропонує понад 65 сервісів, а на порталі "Дія" - більш як 150 послуг.

Через "Дію" можна подати заяву на шлюб, оформити соціальну допомогу, купити чи продати автомобіль, а також отримати низку довідок без відвідування державних установ. Цифрові документи в додатку мають таку ж юридичну силу, як і їхні паперові аналоги, що значно спрощує життя громадян.

Світовий тренд: безконтактні платежі та цифрові гаманці

Цифрові трансформації в Україні відповідають глобальним тенденціям. Наприклад, у Європі лише 38% громадян активно використовують готівку, тоді як 72% надають перевагу мобільним гаманцям, таким як Apple Pay чи Google Pay. У Великобританії безконтактні карткові платежі становлять 60-70% усіх транзакцій. Сполучені Штати дещо відстають: у 2023 році частка безконтактних платежів там сягала 36%, а мобільними гаманцями користувалися 56% населення.

Пандемія коронавірусу значно прискорила перехід до безконтактних платежів у світі, адже вони зменшують ризик зараження через фізичний контакт із готівкою. Аналітики прогнозують, що популярність цифрових сервісів лише зростатиме завдяки їхній зручності та доступності.

Майбутнє цифрової України

Україна продовжує активно розвивати цифрову інфраструктуру. До 2030 року уряд планує забезпечити якісним мобільним зв'язком 98% населення, включно з найвіддаленішими регіонами. Це відкриє нові можливості для доступу до цифрових послуг навіть у сільській місцевості. Додаток "Дія" також чекають значні оновлення. У планах - інтеграція штучного інтелекту, який допомагатиме користувачам швидко знаходити потрібні сервіси, просто описавши свою проблему. Незабаром у "Дії" з'являться медичний кабінет, послуги для ветеранів та можливість оформлення пенсій.

Цифрові сервіси стають не просто зручним інструментом, а й частиною нового способу життя українців. Від оплати покупок одним дотиком до оформлення документів у смартфоні - технології роблять наше життя простішим, швидшим і комфортнішим. Україна впевнено крокує до майбутнього, де держава і послуги завжди під рукою - у вашому смартфоні.

Школяр передав захисникам дрон

■ Другокласник Тернопільської школи-ліцею №6 Олексій Левків передав дрон для 105-ї окремої бригади тероборони - підрозділу, в якому служив його батько, Михайло Левків.

Школяр отримав 200 гривень від "зубної феї", але вирішив витратити їх не на іграшки чи смаколики. Його тато - Михайло Левків, військовослужбовець бригади, загинув 12 грудня 2022 року на Харківщині від осколкового поранення під час танкового обстрілу. Напередодні хлопчик брав участь у заході на іподромі для дітей загиблих воїнів, організованому ГО "Рух за справедливую Україну". Під час заходу він передав власні заощадження зі словами: "Тримайте, докладемо і купите дрон".

Зовсім скоро бажання юного патріота здійснилося. Представники громадської організації та військовослужбовці бригади завітали до школи, де навчається юний патріот, і показали куплений дрон, на якому Олексій власноруч написав: "За тата!".

Вони подякували юному патріоту: "Олексію! Твій вчинок - це приклад справжньої мужності та любові до України. Ми щиро дякуємо тобі за твою позицію, за віру в перемогу і за те, що пам'ятаєш та продовжуєш справу свого тата-Героя. Твоя маленька жертва перетворилася на потужне крило для наших захисників, а твій приклад став великим натхненням для всіх нас. Ми пам'ятаємо твого тата!".

Зібрала гроші на Starlink для своєї вчительки

■ Учениця 7-А класу Тернопільського класичного ліцею Ярослава Гавришук придбала Starlink для Анни Чорної - вчительки ліцею, яка з перших днів війни служить в ЗСУ.

Учениця також передала 7 500 грн на підключення цього обладнання. Ярослава під час літніх канікул випікала кекси, виготовляла браслети з бісеру, аби допомогти своїй улюбленій вчительці-захисниці.

У ліцеї відбулася зустріч з військовою Анною Чорною, яка приїхала у відпустку в рідне місто. Учні ліцею, їх батьки передали для Анни та її побратимів малюнки, солодощі, засоби особистої гігієни та тепло своїх щирих сердець.

■ Право

Святкування з ножем закінчилося в'язницею

■ Три роки за ґратами проведе 20-річний житель Кременця, який під час святкування власного дня народження у сауні поранив ножем трьох друзів.

Тернопільський апеляційний суд задовольнив скаргу прокурора Кременецької окружної прокуратури та скасував попередній вирок районного суду в частині умовного покарання. Тепер молодий чоловік відбудуватиме реальне покарання у вигляді трьох років

позбавлення волі за ч. 1 ст. 121 КК України.

Нагадаємо, інцидент стався в ніч з 5 на 6 лютого 2025 року. Під час застілля в сауні іменинник несподівано накинувся з ножем на своїх знайомих. Троє людей отримали поранення.

Кременецький районний суд визнав його винним та призначив 5 років позбавлення волі, але тоді звільнив від відбування покарання з випробувальним строком у 3 роки. Прокурор оскаржив м'який вирок, і тепер рішення апеляції набуло законної сили.

Затримали голову ВЛК

■ Корупційну схему викрили оперативники Тернопільського управління Департаменту внутрішньої безпеки Національної поліції спільно зі слідчими ГУНП.

У ході досудового розслідування встановлено, що лікар-кардіолог, який очолює позаштатну постійно діючу військово-лікарську комісію районного ТЦК, вимагав неправомірну вигоду від військовослужбовця за внесення до медичної документації фіктивного діагнозу - тяжкого кардіологічного захворювання.

Пацієнт перебував на стаціонарному лікуванні, а вказана медична виписка надавала б йому право на оформлення інвалідності та

відстрочку від проходження військової служби в подальшому.

Ціна питання коливалася від 500 до 1000 доларів США.

Правоохоронці затримали фігуранта в порядку ст. 208 Кримінального процесуального кодексу України одразу після одержання 500 доларів неправомірної вигоди.

Слідчі поліції оголосили йому підозру за ч. 4 ст. 368-4 Кримінального кодексу України.

Санкція статті передбачає покарання у вигляді позбавлення волі на строк від 4 до 8 років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років, з конфіскацією майна.

Наразі тривають заходи щодо встановлення інших осіб, які можуть бути причетні до цього кримінального правопорушення.

Шахрай видурив у пенсіонерки 100 тисяч гривень

■ 81-річна жителька Тернополя стала жертвою шахрая, який, видаючи себе за співробітника СБУ, видурив у неї 100 тисяч гривень, погрожуючи ув'язненням за нібито незаконну купівлю ліків через інтернет.

За даними Тернопільського районного управління поліції, невідомий зателефонував пенсіонерці та заявив, що проти неї відкрито кримінальне провадження через замовлення медикаментів із за кордону. Зловмисник переконував жінку, що уникнути в'язниці можна,

лише терміново сплативши велику суму. Протягом усієї розмови шахрай утримував потерпілу на зв'язку, не даючи їй можливості порадитися з рідними.

Перелякана пенсіонерка перерахувала 100 тисяч гривень на вказаний рахунок через банківське відділення. Після отримання коштів зловмисник обірвав зв'язок. Лише тоді жінка звернулася до близьких і зрозуміла, що стала жертвою обману, після чого повідомила поліцію.

Слідчі відкрили кримінальне провадження за ч. 1 ст. 190 КК України (шахрайство). Наразі проводяться оперативно-розшукові заходи для встановлення та затримання зловмисника.

4 роки за хабар

■ Тернопільські правоохоронці затримали 41-річного водія, який керував автомобілем у стані алкогольного сп'яніння, перебував у розшуку за порушення військового обліку та намагався підкупити поліцейських.

Під час патрулювання співробітники відділення поліції №1 м. Тернопіль помітили порушення ПДР водієм автомобіля Dacia Dokker. На вимогу зупинитися чоловік не відреагував і спробував утекти, але після переслідування його зупинили. Перевірка на приладі Drager підтвердила стан алкогольного сп'яніння.

З'ясувалося, що 41-річний терно-

полянин перебуває в розшуку за ст. 210 КУпАП (порушення правил військового обліку). Щоб уникнути відповідальності, він запропонував поліцейським хабар у розмірі 2 тисяч доларів США, а згодом підвищив суму до 3 тисяч. На місце викликали слідчо-оперативну групу для документування спроби підкупу.

Слідчі відкрили кримінальне провадження за ч. 1 ст. 369 КК України (пропозиція неправомірної вигоди службовій особі), що передбачає до 4 років позбавлення волі. На водія також склали адмінпротоколи за ч. 5 ст. 121 (порушення правил користування ременями безпеки), ч. 1 ст. 122-2 (невиконання вимоги про зупинку) та ст. 130 (керування в стані сп'яніння) КУпАП.

Татова любов

Яка вона - татова любов? Тиха, без зайвих слів і водночас - безмежна! Тільки ставши дорослою, я зрозуміла, як сильно ти мене любиш! Ти знаєш, тату, я так багато пам'ятаю зі свого щасливого дитинства: як твоя важка чоловіча долоня ніжно гладила мене по голові, як ми їздили відпочивати на Дністер і ти плавав зі мною на спині, а потім ми всією сім'єю каталися на катері. Як я маленькою, втомившись від ходьби, ловила тебе за коліно і просила: "Тату, я хочу на коркоші!" Ти брав мене на руки, садив на свої мужні плечі, і я відчувала себе маленькою принцесою. Як ми разом садили молодий сад. Як будували дім, і я допомагала тобі складати цеглу і прибивати дранку. Як ми вночі пішки йшли з Косова в Звиняч, добираючись до бабусі і дідуся на Святвечір. Була зима, слизько... І ти тісно тримав мене за руку: "Тату, я міцно тримаюся на нogaх, а Таня падає..." Тоді я ще не розуміла, що саме твоя підтримка не дає мені властії! І хоч я давно вже доросла, але завжди відчуваю твою неймовірну батьківську підтримку і дякую за це!

Дякую за те, що навчив мене не боятися труднощів. Навіть тоді, коли лікарі сумнівалися, що я змо-

Весна вирувала, ніжними білими, ліловими та фіолетово-червоними хмаринками вилазили і красувалися пишні грона бузку... Від вокзалу до метро бігла дівчина, міцно затиснувши шкіряний гаманець у кишені кофтинки. Сьогодні Надя без дозволу приїхала у місто, у її мамі день народження, і Надя цілий рік збирала їй на подарунок. Не їла солодкі з родзинками калорійні булочки в школі, а гроші, що їй на Великдень подарувала хрещена, теж приховала для подарунка матусі.

Минулої осені Надя з мамою їздили в місто за покупками, і мати побачила намісто. Вона очей не могла від нього відвести, навіть попросила приміряти. Продавчиня не особливо дбайливо поклати рожеве намісто на прилавок. Намисто недороге, та схоже, що й цю ціну жінці не подужати, сільська вона, бідна.

А мама дбайливо взяла круглі важкі рожеві камінчики, нанизані на капронову нитку, приклала до себе, і очі її стали беззахисними, як у дитини.

У брата Наді були такі самі очі, коли йому велосипед недавно подарували.

Але намісто коштувало грошей, а Наді ще не купили чобітки для школи, і мама відсунула рожеве диво від себе і сказала недбало: - Дякую, цей відтінок мені не личить.

Але Надя все зрозуміла, вона собі слово дала, що до матусиного дня народження купити їй це намісто. Надя підбігла до входу в метро. Вона ж майже міська, всього за три години від міста живе, і вже не раз тут була. Перед входом у метро юрмилися люди, якіс жінки у довгих квітчастих спідницях та хустках щось у всіх питали, а люди йшли, від них відмахувалися.

- Допоможіть матусі з дитиною, скільки можете, - просто над вухом Наді пролунав ніжний голосок.

Надя озирнулася - дівчина тримала загорнуту в пелюшки маленьку дитину. Сама теж у квітчастій спідниці та хустці, а років їй майже, як Наді. Взагалі вона знала, що з чужими людьми краще не спілкуватися, але дівчина так жалібно просила, а малюк на її руках раптом заплавав...

жу ходити після травми. Міліметр за міліметром, крок за кроком і я навчилася знову ходити! Бо я - твоя дочка, тату!

Дякую, що навчив мене справжньої батьківської любові. Ти мів за дві години, добираючись попутками, йдучи пішки, здолати 100 кілометрів, щоб побачити свою маму і допомогти їй!

Дякую за прекрасну сім'ю: за маму і за сестричку!

Дякую за чудове ім'я Віра, яке ти вибрав для мене.

Моє ім'я - мій життєвий талісман. Моя сильна віра в Бога допомагає мені і тим, хто мене оточує, і дає надію на краще.

Дякую за молитву, за пісню, за любов до родини і рідного краю. Незважаючи на твій непростий характер, нам завжди вдавалося знаходити компроміс, і я пишаюся, що схожа на тебе!

"Батьківська любов - це фундамент до нашого щасливого майбутнього життя", - сказав отець Богдан Тимчишин на проповіді у День батька.

Тату, я сьогодні хочу подякувати тобі за твою любов, підтримку і турботу!

Дякую Богові за найкращого в світі тата!

Віра СИРОТА-ЯБЛОНЬ

Мар'яна зовсім не розуміла, що відбувалося біля неї. Останнім часом коїлося щось незрозуміле. А тут ще й повістка до суду від колишнього чоловіка прийшла. В душі було якесь паскудне відчуття нищої підстави, адже проблеми спилися одна за одною. Вони похитнули у неї віру в себе. Пригадувала життя і сльози котилися горохом...

Коли зустріла його, Олексія, тішилася, що такий красень із заможної родини звернув на неї, перелякане дівчисько з села, увагу. Відразу закохалася до безтями. Він, здавалося, оточив її увагою, від якої втратила голову і пильність. Дівчина працювала касиром у банку. Як з'ясувалося потім, вона спочатку припала до влодоби його батьку - Семену Григоровичу. Чоловік був частим її відвідувачем. Він і запропонував своєму сину познайомитися з Мар'яною.

- Піди, пожартуй, ти вмієш такі штучки. Славна і хороша дівчина ця касирка. Я вже старша людина, в людях розуміюся, - казав батько. - Бо волохитися зі всілякими розцяцькованими, зіпсованими дівулями - губи накачані, груди не справжні. Не буде з них толку ніякого в сімейному житті. А от Мар'яна - добре і щире дівча. Послухай мене хоч раз, долю свою не прогав. Олексій так і зробив. Через три місяці весілля зіграли. Описля синочок у пари народився. Та все ж життя у них не склалося. Олексій гульвісою залишився. Зраджував Мар'яні направо і наліво. Навіть не приховував своїх ганебних походеньок, ще й частенько у чарку заглядав.

- Схаменися, - благала дружина. - Не заради мене. У нас же Петрусь підростає.

- Залиш своє повчання при собі. А я жити хочу на повну котушку. Якщо щось не влаштовує, розходимося.

Через п'ять років благовірна не витримала. Її кохання перестало ділитися на двох, вони таки розлучилися. Мар'яна з двоповерхового особняка переїхала з сином в тітчину однокімнатну квартиру. Померла сердешна, сім'ї не створила. Тому й записала у спадок своїй небозі це помешкання. Мар'яна такому подарунку дуже раділа, бо була простою і невибагливою. На аліменти не подавала.

"Нічого, - міркувала, - проживу. Батьки продуктами допоможуть. Петрика до садочка влаштую. Та й сама не безрука, давно в банк на роботу кличуть".

Свекор тепер часто навідувався і вибачення просив.

- Не тримай зла на мене, Мар'яно, - казав. - Хотів, як краще для свого синочка. Та він, на жаль, не змінився ще й ігроманом став. Ти справжній скарб для нього. Не оцінив, не розгледів своє щастя.

- Досить вам перейматися, не біда. Ніхто ж не захворів, не помер, все буде гаразд.

- А я коштами вам завжди допоможу.

- Не потрібно, сама якось раду всьому дам, не хочу ні від кого залежати.

- Хочеш мене образити? - запитував свекор. - Син - покидьок, а ти і онучок, який мав виховуватися в повній сім'ї, для мене найрідніші люди. Знаю, ти надто горда, але від щирої опіки не відмовляйся.

А далі життя закрутилося. Минуло сім місяців. Мар'яна думала, що Олексій уже забув про їхнє існування. Коли свій день народження святкувала, запросила кумів та подругу з чоловіком. Аж тут о восьмій вечора пролунав дзвінок у двері. На порозі чомусь стояли двоє суворих поліцейських.

- Шановні, що у вас тут коїться? Виклик надійшов від сусідів. Кажуть, що крики не припиняються.

- Та ви що? - зробила круглі очі Мар'яна. - Ми тут спокійно сидимо, що сміємося. Гляньте, ніхто не напився, лише пригубили вина, а чоловіки трошки коньячку випили.

- Бачу, бачу, - казав скептично поліцейський. - Квартира невелика ще й маленький хлопчик дивиться, як розпиваєте спиртні напої. Акт все одно треба скласти.

Описля ще й Семен Григорович зв'їтав, батьки з села приїхали. Але св'ято було геть зіпсоване. Мар'яна плакала, гості її заспокоювали.

- Та що ти дурниці всілякі в голову береш? - говорили. - Хтось так пожартував, а ти вже з цього трагедію зробила. Усі тут знають, що ти найкраща мама. Ще й яка господиня, стіл просто вгинається від смачних страв.

Сусідка баба Галя описля час від часу їй у всьому ставала в нагоді. Старенька зовсім самотньою була. Тому й здружилася вони, та й Петрусь тягнувся до літньої жінки. І десь через місяць знову неприємність трапилася. Тепер до квартири прийшли представники соціальної служби.

- Нам лист анонімний надійшов і ще якась сусідка дзвонила. Твердить, що ви тут пиячите з шумною компанією, і дитина від цього страждає.

- Це справжній наклеп, - Мар'яна аж побіліла, - ница брехня. Я зовсім байдужа до алкоголю, запитайте у кого хочете. На роботу ходжу, Петрик до садочку. Повірте, у нас все добре.

- А це що за таблетки на столі лежать? - запитала прискіплива представниця. - Якби дитя до рота їх запало, була б біда. Хлопчики такого віку дуже цікаві і допитливі, а ви на небезпеку свою кровинку наражаєте. Ще на балкон глянемо. Оце так сюрприз? - враз сплеснула руками непрохана гостя. - Та тут справжній притон. Не вживаєте кажете? Цілісінський пакет порожніх пляшок з-під алкоголю. Вдало ми завітали. Ваше дитя могло їх розбити і поранитися. Чи ви це не враховуєте?

- Цього бути не може, - не вірила своїм очам спантелічена молодиця. - Не знаю, звідки вони тут взялися?

- Звісно, не знаю, не пам'ятаю. Треба вас під наш контроль брати. Хлопчика шкода.

А коли ще й судова повістка над-

ійшла, Мар'яна геть спокій втратила. Благовірний надумав позбавити її материнських прав, захотів собі сина забрати. І в нього тепер були всі козири на руках. До суду Олексій прийшов озброєний потрібними паперами. Мав документ з поліції, а ще привів цю набридливу жіночку з соцслужб.

Суддя уважно слухав сторони захисту. Друзі прийшли підтримати Мар'яну, навіть Семен Григорович був на боці невістки. Аж тут до зали несподівано сусідка баба Галя заявилася.

- Пиячить Мар'яна, - казала старенька, ховаючи очі. - Сама бачила, як до неї всілякі гості приходять сумнівної зовнішності. Співають, кричать. Батькові треба віддати сина. Він заможний, Петрикові тато потрібний.

Усе так заплуталося, що Мар'яні було за що тривожитися. Адвокат навіть порадив Мар'яні принести довідку від нарколога про те, що в неї нема алкогольної залежності. Проте на другому судовому засіданні баба Галя не витримала:

- Ваша честь, - казала, плачучи, - не карайте мене суворо. Це все я підлаштувала, піддалася спокусі, зараз усе поясню. Олексій мене підмовив, на гроші зазіхнула. Я стара, одинока, німецька жінка з маленькою пенсією. Мені операція серйозна потрібна, а коштів катма. Він сам до мене якось навідався. Переконував, як любити сина, жити без нього не може. І щоб я допомогла йому у його широму бажанні. П'ятсот доларів заплатив, якраз потрібна мені сума. Тому й написала листа до соцслужб, він мені його надиктував. Описля подзвонила в поліцію. І пляшки на балкон підкинула я, і пігулки поставила на стілик біля книжки. Усе я, непутяща, зробила. Та совість спокою не дає, замучила зовсім. Спати перестала. Це ж через мою брехню і вчинки маму з дитиною можуть розлучити. Господи, прости. Що ж це я накоїла, непутяща? Доброю до мене була Мар'яна, а я отак взяла і зрадила наші приятельські стосунки за якісь там зелені папірці. Не переймайся, Олексію, поверну тобі їх. Не хочу горіти в пеклі.

- Дайте слово, пане суддя, - просив Семен Григорович. - Це все через мене, моя провина. Пригрозив сину, що мій бізнес, маю свій ресторан, на онука перепишу. Тому й вигадав цей ганебний план Олексій. Петрусь йому зовсім не потрібний. А вам, пані Галино, дякую, не знаю, у всьому зізналися. Сумління пробуджує в людях хороше і світле. Обіцяю, гроші вам на операцію дам...

Оксана ВОЛОШИНА

Написано серцем

Не такі, ну зовсім не такі...
Входять в моду і виходять з моди.
Час - ковток забутого вина...
Але подив, чоловічий подив -
Той, в котрому лиш вона одна...
Виникла, явилася такою,
Бог - любов, але й любов - то Бог...
Плине опівнічною рікою
Човен і гойдає вас обох...
Все таке, мов квіти на пероні,
Знову "ми" коротше, ніж "я"...
Дихаю в остиуджені долоні,
Подихи у відповідь - "Твоя..."
Богдан ТОМЕНЧУК

Збулося пророцтво

Через рік Надя все ж подарувала мамі рожеве намісто. Батько дивився, як мама посміхалася, і цілував її. І Василько стрибав до стелі. А Надя тоді школу закінчила й пішла в інститут. Один хлопець із групи їй одразу дуже сподобався. Тут і задалася Наді слова молоденької дівчини про велике кохання. Адже вона їх тоді так проникливо сказала, ніби їй було соромно, що вона всі гроші у Наді забрала, і хотіла хоч якось віддячити за її доброту. От і напроорокувала їй щастя, передбачила чи навіть притягнула його, кажуть, так дехто може. Адже дівчина ця, напевно, не хотіла Надю образити, це їй якийсь дядько бородастий сказав зробити, який поряд крутився, а вона його, схоже, побоювалася...

І Надя чекала... Чекала, що їх із Сергієм почуття засяє і буде яскравим, на все їхнє довге, щасливе і таке прекрасне життя. Сергієва добра посмішка, його сміх, його сильні руки - все в ньому здавалося досконалістю. Сергій говорив їй про кохання, і Надя вірила кожному його слову... Але частя їхнє було недовгим. Сергій пішов служити. Вони переписувалися, Надя чекала на нього. Кожне слово, написане ним, було для неї ковтком свіжого повітря. А одного разу її Сергієко приїхав у відпустку. Він був трохи змарнілий, подорослішав, в очах причайлася якась тривога. Того вечора він прошепотів їй, обіймаючи:

- Надю, нас, схоже, скоро відправлять в гарячі місця...

Вона проплакала всю ніч. А наступного дня, перед його від'їздом, він ммовив її залишитися у нього.

- Не йди, Надю, прошу, просто побудь зі мною, адже невідомо, чи повернуся я...

І вона залишилася, хоча до цього казала, що тільки після весілля, але тепер... Навіть

якщо народиться дитина, вони люблять один одного.

І Сергій поїхав. Спочатку писав, але повідомлення ставали дедалі рідшими, а потім зовсім припинилися. Надя жила у постійному страху за нього. А потім дізналася, що вагітна. Батьки, звісно, переживали. Але бачачи, як Надя чекає, як вірить, підтримували її. Всім казали, що Надя чекає на свого нареченого.

Через дев'ять місяців народилася Катруся - маленьке сонечко, яке осяяло життя Наді. Вона виховувала доньку, працювала, навчалася і все ще чекала на Сергія.

Він повернувся через три роки. Але це був уже не той Сергієко, якого вона знала і любила. В його очах не було тепла, тільки втома і якась відстороненість. Він навіть не приїхав до Наді і Катрусі.

Якось вони випадково зустрілися на вулиці. Надя кинулася до нього, хотіла обійняти, але він відштовхнув її.

- Без мене, значить, нагуляла дитину, поки я там ледве виживав? Ти не потрібна мені більше. Я тебе знати не хочу!

Ці слова пролунали як вирок. Тоді Надя зрозуміла, що чекати більше нічого. Усі її мрії, усі надії зникли в одну мить. Згадалися слова ворожки, якій вона колись віддала всі свої гроші, найвно вірячи у пророцтво про щасливе кохання. Смішно вірити ворожкам, ніхто не знає майбутнього. Батьки допомогли їй виростити Катрусю. Катя виросла розумницею та красунею, зараз вже виш закінчує. А Надя більше не чекає на незвичайне кохання. Зневірилася вона в тому, що кохання існує.

Якось із Катєю вони поїхали у місто на концерт. Проходячи від вокзалу, Надя завжди мимоволі згадувала той день, коли вона, наївна молоденька дівчина, віддала всі свої гроші,

такий же молоденькій дівчині з дитиною.

І раптом якийсь галас. Люди в формі за кимсь женуться. Зацепили її. А Надю підтримав за лікоть чоловік. Якби не він, вона б впала. Але нега таки турбувалася.

Той чоловік привітно їй усміхнувся.

- У мене тут машина припаркована, хочете підвезу?

Микола довів їх до Палацу культури. А після концерту вийшли, а Микола на них чекає.

- Надю, я подумав, а як же ви додому поїдете, у вас же ж нога...

Він виявився уважним і дбайливим. Не навіязливим, але завжди поруч, готовий допомогти. Він не казав гучних слів про кохання, але його вчинки говорили самі за себе. Він бачив у ній не лише гарну жінку, а й людину, розумів її переживання та страхи.

Ось уже три роки, як Надя одружена з Миколою. І вона дуже щаслива. Він навчив її знову вірити в любов, у те, що вона існує, хай і не завжди така, якою її малюють у книгах.

Тож збулося пророцтво, хоч і доволі чекати довелося. Чоловік у Наді дбайливий і люблячий, відданий та щирий, і дуже добрий.

Він любить її та Катрусю, як рідну дочку. І Надя, дивлячись на них, розуміє, що щастя таки можливе, навіть після найважчих випробувань. Просто іноді воно приходить зовсім не так, як ми очікуємо.

А та дівчина... Може, й справді щось бачила, тільки Надя тоді не зрозуміла, що щастя прийдє не в образі юнацького кохання, а у вигляді зрілого, надійного чоловіка, який просто буде поруч, коли це найбільше потрібно.

І це виявилось набагато вахливішим, ніж усі передбачення та мрії...

Софія БЕРЕЗНЕВА

Козаки знайшли себе у воєнно-оборонній роботі краю

■ **Микола Мамчур та Євген Яворівський з власної ініціативи організували на Тернопільщині військові вишколи, які успішно функціонують від 2022 року.**

Щоб здолати ворога, потрібно не лише патріотично думати, а ще й робити все для того, щоби наблизити цю перемогу.

До свята Покрови Пресвятої Богородиці та Дня українського козацтва хочу розповісти про звичайнство, тим більше є чудовий приклад. Багато хто скептично ставиться до людей, які захоплюються козацькою добюю. Справжні козаки нині на фронті, демонструють волю до свободи і захищають нас від москвитів, а старше покоління скромно виконує свою роботу за козацьким покликанням.

Необхідно наголосити, що в усі часи старше покоління козаків демонструвало вірці витримки, мудрості й ефективності. Нині народилося нове покоління українців, яке не має якогось зв'язку з минулим і категорично засуджують російську агресію. Ми за цей короткий історичний час продемонстрували здатність до самооборони і самозбереження. Про це та особливості цього процесу поведемо мову у нашій статті.

У боротьбу з москвитами включилися ветерани і навіть жіноцтво. Пригаду виступ на місцевому телебаченні молоді жінки: "Не думайте, що нас так легко взяти. Ми запаслися коктейлями молотова у всіх напрямках і будь-якого ворожого танка спалимо до тла, ні одному москвиту-агресору тут не дамо життя".

Однак повернемося до козацької теми. Про тих, які просякнуті козацьким духом і знайшли себе в оборонній роботі. Це відомі у Тернополі люди: Микола Мамчур і Євген Яворівський, які організували військовий вишкіл для бажаючих отримати ази оборонної роботи на випадок зустрічі з ворогом.

Микола Мамчур згадує: "З перших днів повномасштабного вторгнення я і мені подібні прийшли до військомату. Мені відмовили в призові через вік, не взяли до уваги й те, що я служив, був учасником бойових дій. Мені на той час було 67 років".

Довідково. Микола Сергійович Мамчур народився 14 квітня 1955 р. в м. Тернопіль. Закінчив Московський народний університет ми-

стецтв (спеціальність викладач, керівник ІЗО-студії). З 1973 по 1975 рр. служив в армії. В 1975 р. підтвердив звання майстра спорту з боксу. В 1993 р. атестований інструктором з рукопашного бою, відтоді ж член української федерації карате-до "Сін-Сьобу". У 1996 р. закінчив школу тілоохорони "Секюриті і Ко" (м. Київ), а в 1999 р. отримав чорний пояс (І дан) з фул-контакту. В 2020 р. підтвердив статус тілоохоронця, пройшовши курси підготовки на базі професійно-навчального центру "Легіонер".

Від 1991 - член Спільні офіцерів України. Учасник створення Самооборони Майдану в Тернополі, відповідав за фізичну підготовку і був консультантом з питань безпеки в цій організації, двічі їздив на

схід з агітаційною метою.

2014 р. - вересень 2016 р. організовував і проводив вишкільні табори на базі Самооборони. Від 2016 р. служив за контрактом, був в АТО.

Від початку повномасштабного вторгнення 2022 р. до серпня 2023 р. спочатку тренував представників ТРО м. Тернополя, згодом його СБУ направляла інструктором для вишколу військових в різні підрозділи ЗСУ. За цей час вишкіл пройшли понад 2000 військовослужбовців.

"Ми зібралися у велику групу, - пригадає Микола Сергійович, - приблизно чоловік 70, і почали тренуватись. Один національно-свідомий керівник та доброї душі чоловік дав нам в користування територію свого підприємства. Зареєструватись як тероборона ми не встигли, та й не було коли, тому тренувались як громадська організація під опікою ГО "Шляхетні козаки ім. Віталія Ракулєнка". Тренувалися без вихідних, у суспільстві було значне напруження, ми розуміли, що нам потрібно захищати свої сім'ї і державу. Через місяць нашу працю оцінили і запропонували тренувати військових - спочатку у Тернополі, потім у Чорткові, тероборону у Вишнівці і знову у Тернополі. Наші військові до обідку вивчали тактики, а після обідку займалися рукопашним боєм. За відносно короткий час дехто здав на червоний пасок, що відповідає першому розряду.

Майже за два роки тренувань наші вишколи пройшли більше дві тисячі військових. Потім настав момент, коли військових стало менше, їх забрали на схід. Ми співпрацюємо з фондом Сергія Притули.

Маємо свою окрему групу, регулярно проводимо тренування, правда, вже не щодня, а раз на тиждень. Всі заняття у нас безкоштовні. З військовими, яких ми тренували, постійно контактуємо, допомогли їм зібрати матеріальну базу. Нині наше громадське об'єднання вже має навчальні дрони, муляжі гранат і мін, бронежилети і таке інше".

На базі залишилися двоє інструкторів - Євген Яворівський і Микола Мамчур (він також й інструктор з рукопашного бою) і лікар Віталій Кадубець.

Довідково. Євген Юрійович Яворівський народився 29 липня 1975 р., корінний тернополянин. Батько трьох дітей, підприємець. Від 2002 р. займається громадською роботою, був головою Тернопільської обласної організації Всеукраїнська партія духовності та патріотизму (2004-2008 р). Від 2002 р. працював на громадських засадах в ГО "Козацька охорона", ПП "Козацька охорона" - м. Миколаїв, Новоазовськ (Донецька обл.), де вступив в Українське козацтво, членом якого є донині. Одночасно очолює ГО "Шляхетні козаки України ім. Віталія Ракулєнка", з 2014 р. допомагає волонтерам.

Від 2024 р. Євген Яворівський - інструктор з військової підготовки, волонтер Фонду Сергія Притули. З початку повномасштабного вторгнення москвитів в Україну вступив в територіальну оборону Тернополя. Пройшов вишкіл під патронатом М. Мамчура, який згодом призначив його інструктором з військової підготовки.

Лікаря Віталія Кадубця часто запрошують для проведення занять з тактичної медицини в зоні бойових

дій. Як розповів Віталій: "Ще від початку нашої діяльності в опозиційній білоруській газеті була опублікована стаття про вишкіл. Усіх фотографій, де відбувається тренування наших військових, ми показати не можемо. Незважаючи на всі труднощі, ми дуже щасливі від того, що можемо приносити хоч якусь користь для нашої перемоги. Всі, хто хотів би приєднатися до наших вишкілів, телефонуйте 097-950-24-32. У нас чудовий, прекрасний колектив. Ентузіасти нашої громадської організації переконані, що знайдуться люди, меценати, підприємці, які допоможуть нам втілювати в життя розпочату нашу справу".

Користуючись нагодою, хочемо від громадської організації "Шляхетні козаки України ім. Віталія Ракулєнка" привітати козаків Тернопільщини з прийдешнім святом Покрови Пресвятої Богородиці. Бажаємо усім козакам та берегиням здоров'я, перемоги над злом, миру і благополуччя родинам.

Чим характерний, чим особливий наш час? Хтось спостерігає за тим, що відбувається, хтось у розпачі плаче і звертається за допомогою до Бога, а хтось робить те, що йому вдається, і цим зміцнює нашу обороноздатність і наближає перемогу, до них належать українські козаки.

Народна мудрість каже: без турботливого командира військо гине. Ветерани козацтва - на чатах, готують для себе гідну зміну, яка не дозволить панувати тут нікому!

Богдан АНДРУШІВ, член НСПУ, заслужений діяч науки і техніки України, голова ради старійшин Українського козацтва
Фото: Христина Вовк

«Самбір-Нива-2»

програла «Скалі 1911»

■ **21 вересня У дев'ятому турі другої ліги групи А тернопільський ФК «Самбір-Нива-2» приймав стрийську «Скалу 1911».**

Вже на початку першого тайму стрийські футболісти заволоділи невеликою територіальною ініціативою. І вже на 11-й хвилині їхні старання були винагороджені, рахунок у поєдинку відкрив Вадим Мердєєв.

Не минуло й п'яти хвилин, як гості подвоїли свою перевагу. Забитим м'ячем відзначився Рулан Мальський - 0:2. На 23-й хвилині футболіст "Самбору-Ниви-2" Максим Крамарчук обійшов двох суперників і потужно пробив по воротах, голкіпер гостей врятував свою команду.

На початку 2-го тайму господарі заграли активніше, але поступово "Скала 1911" вирівняла ситуацію. І

на 69-й хвилині забила третій м'яч, а ще через п'ять хвилин довела рахунок до непристойного - 0:4. Господарі таки зуміли відквитати один м'яч, на 84-й хвилині відзначився Юрій Болюк, який вийшов на заміну.

"Самбір-Нива-2" (Тернопіль) - "Скала 1911" (Стрий) - 1:4 (0:2).

Голи: Ю. Болюк (83). - В. Мердєєв (10), Р.Мальський (14), Я. Кравченко (68), О. Фетью (74).

"Самбір - Нива-2" (стартовий склад): Артем Борис, Мар'ян Бац, Герега Олександр, Максим Гайдук (Назар Ващишин, 72), Андрій Дем'ячук, Максим-Любомир Шута, Вадим Бідзінський (Дмитро Дударев, 57), Дмитро Макаров (Максим Пежинський, 46), Денис Довбецький (Юрій Лашук, 64), Максим Крамарчук, Владислав Мендрук (Юрій Болюк, 64).

28 вересня у десятому турі ФК "Самбір-Нива-2" гратиме в гостях із київським ФК "Лісне".

ФК «Плотича» - володар Ліги чемпіонів Тернопільщини сезону-2024/25

21 вересня у селі Васильківці, на місцевому стадіоні "Поділля", відбувся фінальний поєдинок Ліги чемпіонів Тернопільщини сезону-2024/25 між командами Чортківського та Тернопільського районів - СК "Поділля-2" та ФК "Плотича". Матч, в пам'ять про загиблого на війні президента ФК "Поділля" Михайла Ковалю, видався багатим на забиті м'ячі. Якщо перший тайм завершився нічиїм результатом - 1:1, то у другому футболісти з Плотичі ще тричі засмутили воротаря "Поділля-2".

СК "Поділля-2" (Васильківці) - ФК "Плотича" - 1:4 (1:1).

Нагадаємо усіх володарів Ліги чемпіонів Тернопільщини: 2017/18 рр. - "Лісма" (Шляхтинці), 2018/19 рр. - "Лісма" (Шляхтинці), 2019/20 рр. - ФК "Плотича", 2020/21 рр. - ФК "Плотича", 2021/22 рр. - "Говерла" (Дубівці), 2022/23 рр. - "Поділля" (Васильківці), 2023/24 рр. - ФК "Куропатники".

Результати матчів чемпіонату області з футболу

■ **21 вересня відбулися чотири поєдинки у "чемпіонській групі" та три у "групі вибування" третього туру фінального етапу Вищої ліги чемпіонату Тернопільської області з футболу 2025 року.**

"Чемпіонська група".

"Поділля" (Васильківці) - "Галич" (Збараж) - 0:2 (0:0), ФК "Борщів" - ФК "Збараж" - 2:0 (2:0), "Поділля" (Велика Березовиця) - "Агрон" (Великі Гаї) - 1:6 (0:4), "Вікніни-ФАТ" (Вікно) - "Медобори" (Зелене) - 3:2 (1:2).

"Група вибування".

"Сокіл" (Велика Березовиця) - ФК "Трибухівці" - 2:3 (1:3), "Зелені леви" (Почаїв) - ФК "Теребовля" - 6:0 (2:0), "Збруч-Агробізнес" (Підволочиськ) - ФК "Нараїв" - 0:1 (0:0).

Нагадаємо, що команди у "групі вибування", які займуть два останні місця в сезоні-2026, гратимуть у першій лізі.

■ **17 вересня тернопільські команди - заліщицький "Дністер" та збаразький "Галич" - зіграли свої перші поєдинки 1/8 фіналу аматорського Кубка України з футболу сезону-2025/26.**

"Дністер" вдома зустрічався із представником Закарпатської області - командою "Медея-Невицький замок" (Оноківці), а збаразький "Галич" приймав ФК "Вільхівці" з Івано-Франківської області.

Нагадаємо, що за сумою двох поєдинків попереднього етапу Кубка "Галич" (Збараж) пройшов ФК "П'ятничани" (Львівська область), а ФК "Вільхівці" - ще одного представника Тернопільщини - ФК "Борщів".

У першому матчі 1/8 фіналу аматорського Кубка підопічні Олега Краснопоєрова зробили вагомий крок до виходу у чвертьфінал, забивши суперникам із Закарпаття по два голи у кожному з таймів. Хоча, зазначимо, що суперники прибули у Заліщики не в оптимальному складі.

Рахунок у зустрічі було відкрито вже на 3-й хвилині. Микола Ландяк

«Нива» вийшла в 1/16 фіналу Кубка України та зіграла внічию із «Прикарпаттям»

■ **18 вересня тернопільська «Нива» в 1/16 фіналу ВВЕТ Кубка України з футболу сезону-2025/26 приймала ФК «Полтава».**

На початку першого тайму тернопільські футболісти заволоділи територіальною ініціативою і почали загрожувати воротам гостей. Варто зазначити, що гості у цьому матчі виступали молодіжним складом. Тож не дивно, що футболісти «Ниви» повністю домінували на футбольному полі.

У господарів пробивали по воротах суперників та загострювали гру попереду Мисик, Резепов, Напуда, Михайлів, Тлумак, були удари й у площину воріт, але надійно грав воротар полтавчан. Гол назрівав. А час першого тайму спливав... У тернопільських футболістів відчувалася проблема з реалізацією. Зрештою тернополяни таки забили, на 39-й хвилині передачу з лівого флангу від Тлумака замкнув Резепов - 1:0. Після забитого м'яча «Нива» продовжувала атакувати, але далі футболісти марнували свої моменти, змушуючи свого тренера та вболівальників добряче нервувати.

У другому таймі ситуація на полі

не змінилася, «Нива» продовжувала володіти значною територіальною перевагою. Знову ж було достатньо ударів по воротах гостей, але рахунок на табло не змінювався. Як на 64-й хвилині двічі не забив Дмитро Галадей, який вийшов на заміну, мабуть, для багатьох вболівальників так і залишиться загадкою. Такі моменти потрібно реалізовувати...

Таки на 75-й хвилині «Нива» подвоїла рахунок, після передачі від Вишинського м'яча забив Мілан Михальчук, а на 87-й хвилині Давидов після чудової передачі Демиденка встановив остаточний рахунок - 3:0.

До речі, на стадіон, щоб підтримати «Ниву» у кубковому поєдинку з командою, яка виступає в Прем'єр-лізі, прийшли не надто багато вболівальників, можливо, справа була у вартості вхідного квитка - 200 гривень...

Але головне, що тернопільська «Нива» вийшла до наступного раунду Кубка України - 1/8 фіналу.

Тим часом, комітет з етики та чесної гри Української асоціації футболу розпочав службове розслідування щодо матчу 1/16 фіналу Кубка України «Нива» (Тернопіль)

— «Полтава», повідомляє «ТаТоТаке». За інформацією джерела, ставки на кубовий матч у Тернополі (початок — о 18:00) зняті з лінії або призупинені в ліцензованих букмекерських конторах України. Причиною — підозрілі рухи коефіцієнтів, які зафіксував Комітет етики та чесної гри УАФ. Відповідальні за доброчесність, тренери та керівництво клубів попереджені про можливі маніпулювання.

«Нива» (Тернопіль) — ФК «Полтава» (Суми) — 3:0 (1:0).

Голи: Резепов (39), Михальчук (75), Давидов (87).

«Нива» (стартовий склад): Ілля Ольховий, Андрій Демиденко, Мар'ян Мисик, Віталій Михайлів, Юрій Михайлів, Мілан Михальчук, Максим Мудрий, Валентин Напуда, Денис Резепов, Юрій Тлумак, Максим Уг-

ринюк. Заміна: Володимир Шарун, Омелян Вільям Чубак, Олександр Герега, Богдан-Юліан Вишинський, Сергій Давидов, Радіон Посевкін, Дмитро Галадей, Андрій Бей, Максим Пежинський, Дмитро Дударев. Головний тренер — Юрій Вірт.

22 вересня у сьомому турі чемпіонату першої ліги «Нива» зустрічалася на виїзді із івано-франківським «Прикарпаттям-Благо».

У напруженому матчі команди зіграли внічию — 1:1. Обидва м'ячі були забиті у першому таймі.

«Прикарпаття-Благо» (Івано-Франківськ) — «Нива» (Тернопіль) — 1:1 (1:1).

Голи: А. Хома (12). — А. Демиденко (42).

28 вересня у восьмому турі «Нива» прийматиме ФК «Чернігів».

«Дністер» переміг, а «Галич» зазнав поразки

харків, 46), Микола Ландяк (Андрій Колосков, 83), Артем Уманець (Данило Дмитрієв, 67). Заміна: Іван Кравець. Головний тренер: Олег Краснопоєров.

У Збаражці матч видався емоційним і багатим на забиті м'ячі. Вже на 5-й хвилині гості відкрили рахунок. Роман Дитко головою замкнув передачу з правого флангу.

Збаразькі футболісти доволі швидко відігралися. Станіслав Симчук влучно пробив після передачі Музики - 1:1.

Через шість хвилин гості знову повели в рахунку. Дублем відзначився Дитко, який з-за меж штрафного майданчика перекинув воротаря збаражан.

У другому таймі господарям вда-

лося зрівняти рахунок. Передачу від Проскури в дотик замкнув Михайло Купчак.

Коли здавалося, що вже має пролунати фінальний свисток, ФК "Вільхівці" таки вирвав перемогу. Суддя призначив пенальті у ворота "Галича", яке чітко реалізував Михайло Писко - 2:3.

"Галич" (Збараж) - ФК "Вільхівці" - 2:3 (1:2).

Голи: С. Симчук (17), М. Купчак (51). - Р. Дитко (5, 23), М. Писко (90+3).

Галич: Матвій Новаков, Назарій Бобко (Віталій Миц, 62), Артем Васильченко, Олександр Ткачук (Олег Співак, 66), Роман Возний, Олег Самсин, Ярослав Миронюк, Арсен Музика, Дмитро Проскура, Станіслав Симчук, Михайло Купчак. Заміна: Дмитро Загурський, Андрій Білик, Олександр Дмитрович, Владислав Тимошук. Головний тренер: Роман Курдупель.

Матчі-відповіді тернопільські команди проведуть в гостях 24 вересня.

Українську викладають як другу іноземну в Німеччині та Польщі

горічного НМТ для вступу, є ще вищою. А тим часом українські заклади вищої освіти можуть прийняти на навчання на бакалаврат вдвічі більше вступників, ніж наразі є в Україні. Цьогоріч реальна кількість лише бюджетних місць становила понад 73,5 тисяч.

[illegible]

Парубкували і гроші збирали для ЗСУ

У приміщенні будинку культури села Полівці Білобожницької об'єднаної територіальної громади відбулася благодійна вистава "Як наші діди парубкували". Виставу організували члени драматичного гуртка "Живе джерело" комунальної установи Центр розвитку Білобожницької громади під керівництвом режисера-постановника Дмитра Сякалюка. "Під час вистави у приміщенні клубу проводили благодійний аукціон з розіграшем творчих робіт Ганни Олещук, Ганни Підгурської, Соломії Синявської і Тетяни Микуляк. Також кожен бажаючий за невеликий донат на ЗСУ мав можливість долучитися до безпрограшної лотереї, де розігрували цікаві призи. Спільними зусиллями вдалося зібрати 26 370 гривень. Ці кошти підуть на допомогу військовослужбовцям із села Полівці. Дякуємо кожному, хто, жертвуючи власним часом та силами, організувався з метою втілення цього благодійного мистецького заходу. Вдячні жителям села за віддачу й підтримку", - йдеться у дописі громади.

«Мистецький поїзд»

■ У Тернополі з 19 по 22 вересня на залізничній станції мешканці та гості обласного центру мали можливість відвідати унікальний "Мистецький поїзд" - мандрівну галерею, створену за підтримки Howard G. Buffett Foundation.

місяців поїзд побуває на 63 вокзалах України. У трьох вагонах розміщена виставка "Courage of a Nation", присвячена незламності українців. Автор світлин - американський філантроп, фотограф та партнер Укрзалізниці Говард Баффетт. Концепцію проєкту розробив дворазовий лауреат Пулітцерівської премії Мухаммед Мухейсен. Вагони поїзда переобладнані у виставкові зали зі спеціальним світловим і музичним оформленням. А враження від відвідин такої виставки - неповторні та незабутні.

Тернопільський «Альянс» здобув Кубок України з флорболу

■ 13-14 вересня у Львові розігрували Кубок України з флорболу. З Тернополя за почесний трофей боролися дві команди - "Альянс" і "Вікторія". "Неймовірні емоції, шалена гра, справжня битва - і перемога за нами", - так у соцмережах висловили свої почуття від самих змагань і власного виступу учасники флорбольного клубу "Альянс". Саме ця команда виграла у фіналі й здобула Кубок України.

За словами спортсменів, "Альянс" впевнено виступив у турнірі, здобувши п'ять перемог у п'яти матчах. Альянсівці зуміли перемогти не лише "Вікторію" з рідного Тернополя, а й чинних чемпіонів України - команду "Лемберг", а й переможців Ukraine Open і володарів попереднього Кубка України - "Янтар". "Альянсу" також поступилися клуби "Скіф" (чемпіон України у форматі 3х3) та "Спарта" - амбівні дебютанти Першої ліги. Кращим гравцем, який зумів на турнірі загнати у ворота суперників вісім голів із 33 забитих командою, став Андрій Костів. Юнак у вересні розпочав навчання в університеті "Київська школа економіки". Всією командою нещодавно проводжали Андрія до столиці на навчання, а тренер Стас Щербаков написав тоді пост у соцмережі: "Є люди, без яких важко уявити тренування. Є ті, хто додає темпу, драйву та мотивації - й це все про Андрія. Сумую, бо тренування без тебе вже не будуть такими самими". Проте Андрій Костів залишився

вірний "Альянсу". Принаймні він вийшов у Львові у складі команди виборювати Кубок України. І домігся сам, як і його клуб, блискучої перемоги. Тренери клубу "Альянс" - Стас Щербаков, Максим Антонець, Анастасія Щербакова та Ігор Герман. "Пишаємося, як розпочали сезон! Далі - лише вперед!" - заявили флорболісти "Альянсу". Побажаємо їм не втрачати запалу й нових яскравих спортивних перемог. **Олег КИЧУРА**

■ 11 вересня у виставковому залі Тернопільського обласного художнього музею відкрито персональну виставку "Ікона - вікно у вічність" іконописця Володимира Шерстія, яка доповнена іконами учнів його іконописної школи.

Цією експозицією Володимир Шерстій - знаний на Тернопільщині і далеко за межами іконописець, заслужений майстер народної творчості України, учасник багатьох всеукраїнських і міжнародних пленерів, автор персональних виставок в Україні та за кордоном, волонтер, в недалекому минулому - доброволець батальйону "Карпатська Січ", наставник і засновник іконописної школи, відзначає свій 65-річний ювілей.

Ікона - це не лише образ, а й молитва пензлем у фарбах і позолоті. Це зустріч земного і небесного, минулого і вічного. Саме такий глибинний сенс закладено у виставці "Ікона - вікно у вічність" Володимира Шерстія та учнів його іконописної школи.

В експозиції представлено понад 50 образів, створених учнями іконописної школи, та 21 авторську ікону Володимира Шерстія - невелику частину із більш як тисяч-

Бабине літо

Ще сонце день трима
на підвіконні,
Іще бджола
у вулик не спішить.
І горобці завзято
луцять сонях
Й сміються так -
аж пір'ячко летить.
Доокіл ще хоч бабине,
та літо,
І день ще ходить
босим по траві.
Жовтаві груші,
схожі на макітри,
Зігнули тітку грушу
до землі!

Стоїть, трима
діток своїх в подолі,
Чекає мовчки,
як щороку, знов,
Така вже матерям
судилась доля -
Плодами людям
повертать любов.
Нахилить небо
зірку вечорову.
Ти почуттями душу
не бентеж!
Іще не йди з життя мого,
любове,
Ще літо в нас,
хоч бабине, та все ж
Тремтить-бринить
на срібній павутині,
З шовкових трав
плете зорі нічліг.

І сонях переспілий
край стежини,
Як маминої хати оберіг.
Хтось розігнав
насмішників крилатих,
І тиші настає
нарешті час.
Навколішки стає
сирітка хата,
Щоб Богу
помолитися за нас.
Микола БУДЛЯНСЬКИЙ

"Доброго дня, дорога редакція газети "Свобода". Пише до вас жителька Тернополя. У моєї сім'ї кояться дивні речі. Родичі кажуть, що я вигадую, жартують з мене. Однак я переконана, що тут замішана магія.

Почалося з того часу, як захворів мій старший син. Це був 2005 рік. Спершу у нього були головні болі, далі він почав раптово втрачати свідомість. Ми возили по всіх лікарнях. Лікарі лише розводили руками, мовляв, хвороба невідомого генезу. Ми уже пакували сумки до Києва, домовилися там з одним відомим професором.

Та якось ввечері до мене прийшла сусідка тітка Ліда. Вона розповіла, як одна старенька жіночка допомогла вилікувати її

«Ікона - вікно у вічність»

ного доробку, який розкриває нам автора - мистця із власним мистецьким почерком, виробленого багаторічною наполегливою працею та самоосвітою. Понад чверть століття він пише ікони у візантійському стилі, втілюючи духовні традиції, які перейняв ще від діда, який розписував церкви на Поділлі та рідній Підволочисі.

Першу персональну виставку Володимира Шерстія 2003 р. в місті Куритиба (Бразилія) відвідав Блаженніший Любомир Гузар,

який поблагословив митця на творчу працю. З тих пір, сотні його творів зберігаються у приватних колекціях, храмах, музеях, паломницьких центрах України, Італії, Ватикану, Аргентини. Фактично іконописець став для нього мовою спілкування зі світом, життєвим кредо, яке веде до пізнання і прославлення Бога.

Представлена на виставці "мандрівна ікона" Матері Божої Неустанної Помочі, пододала тисячі кілометрів, перебуваючи у храмах України і Польщі. Згодом, з іконою Володимир Шерстій, як волонтер поїхав на передову, до бійців на сході України. Там, на передовій позиції біля селища Троїцьке Луганської області, й було освячено створений ним образ Богородиці.

В доробку автора є ікони, які тісно пов'язані з нашою історичною пам'яттю і національною ідентичністю. В них ми бачимо ангелів і святих у вишиванках. Сьогодні, коли Україна бореться у кривавій війні з росією, з'явилися сюжети із серії "Голгофа України". Особливими є ікони, написані на дошках з ящиків для снарядів. Вони, інтегровані у контекст війни - як молитва, прагнення перетворити

Лауреати обласного конкурсу імені Олени Кульчицької

17 вересня в Тернопільському обласному художньому музеї відбувся обласний конкурс імені Олени Кульчицької серед аматорів образотворчого мистецтва та майстрів народних художніх промислів. Традиційно конкурс проводили у трьох номінаціях: "живопис", "графіка", "декоративно-прикладне мистецтво". 47 учасників подали 139 творів.

Журі під головуванням директора департаменту культури і туризму ТОВА Світлани Байталюк шляхом таємного голосування визначило переможців.

В номінації "Живопис" лауреатом став Михайло Яремко, дипломом I ступеня нагороджено Христину Довгалою, II ступеня - Зеновія Садівського, III ступеня - Оксану Бурду.

В номінації "Графіка" лауреатом визначено Оксану Мазур, диплом I ступеня отримала Оксана Дученчук, II ступеня - Марія Безкоровайна, III ступеня - Ірина Бурда.

В номінації "Декоративно-прикладне мистецтво", яка була започаткована в 2024 році, перемогу здобула Олександра Ситник. Диплом I ступеня вручили Іванні Андрійчук, II ступеня - Ірині Галушак, III ступеня - Галині Дудар.

Директор Тернопільського обласного методичного центру народної творчості Володимир Вермінський вручив подяки усім учасникам конкурсу.

Ім'я Олени Кульчицької символізує відданість рідній землі та натхнення, яке черпається з народної культури. Саме тому цей конкурс є таким важливим - адже він об'єднує аматорів Тернопільщини, які продовжують справу великої мисткині, відкриваючи для нас своє бачення краси й духовності.

Виставка робіт учасників конкурсу триватиме до 17 жовтня.

Ольга ВАВРИК,
заступник директора ТОХМ.

Магічне віконце

У домі увесь час горить побутова техніка

похресника. Мовляв, у нього теж була невідома хвороба і набагато гірший стан. Я ж потай від чоловіка, бо він і слухати не хотів про ворожок чи цілителів, вдосвіта взяла сина за руку і ми вирушили до тієї знахарки. Жіночка не одразу нас прийняла. Та зрештою змилосердилася і запросила до хати. Як тільки взяла сина за руку, мовила: "Він вже не жирилець". Я мало не знепритомніла від тих слів. Після того вона щось довго розповідала про карму, прадідівський гріх. Прочитала над головою сина якусь молитву і сказала: "Тобі обирати: життя сина чи матеріальні блага". Я ж відповіла, що буду сиру землею їсти, тільки б моя дитина вижила...

Не повірите, вже за тиждень дитині стало легше. А за два - він забув про головний біль і високу температуру. Чоловік переконував, що то все збіглося, оскільки синочок у той час приймав ліки, які виписали йому лікарі. Не знаю... От тільки з тих пір у

домі не тримаються гроші. І щороку горить побутова техніка, ламається автомобіль. Звісно, коли таке трапляється, я дуже переживаю, адже гроші заробляю неелегато, їздити на роботу, важко гаруємо. Однак відразу згадую слова тієї бабусі і розумію, що це все безцінь, порівняно з життям моєї кровиночки. До слова, мій син виріс дуже гарним парубком, одружився, невістка очікує на первістка.

Дорогі народні цілителі Завадівські, я хотіла б знати, чи була наша нещастя не перейдуть у синову сім'ю. Бо нам вистачає того, що маємо, а діти найби жили в достатку.

Галина, м. Тернопіль.

- Шановна пані Галино, найперше хочемо вас заспокоїти, якщо тій жіночці вдалося знати родову карму, то вашій родині більше нічого не загрожує. Відкупом за гріхи пращурів було життя вашого сина. Однак Господь дозволив знахарці допомогти вашій родині, і життю сина вже нічого не загрожує. Тож зараз вам просто необхідно молитися за неї.

А ваші фінансові труднощі не мають жодного зв'язку із минулими проблемами. Вочевидь, на вашій хаті є сильні пороби, які заважають фінансовому благополуччю. Вам необхідно звернутися до знайомих людей. Поверте, все можна виправити з Божою поміччю!

РЕКЛАМА
P.S. Дорогі читачі "Свободи", якщо у вас є запитання, чи ви потребуєте поради або допомоги, пишіть до нас, і ми звертатимемося із вашими листами до бережанських цілителів, а відповіді публікуватимемо у газеті. Якщо ж ви особисто хочете поспілкуватися з Любою Іванівною та Андрієм Завадівськими телефонуйте: (097)554-63-18, (067)713-44-43.